To: Gelder, JH (Han) van (pSG)[Gelder]; Stein, P (Peter) (BOA)[Stein]
From: N) (BOA/Advies)
Sent: Wed 11/13/2019 10:06:30 PM
Importance: Normal
Subject: FW: CAF set
MAIL_RECEIVED: Wed 11/13/2019 10:06:31 PM
Set 13 nov DEFINITIEF.pdf

Hebben jullie ook laatste versie

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van:) (UITVOERINGSBELEID) <
Datum: woensdag 13 nov. 2019 7:00 PM
Aan: Obbink, NST (Niels) (HDFEZ) < Obbink >, Raab, W (Wouter) (IRF/AL) < Raab >, (IRF/VJFA) < >, Hasekamp, PF (Pieter) (AL DGFZ) < Hasekamp >,) (HDFEZ/BC) < >, Bogtstra, MS (Marijke) (DJZ/MT) < Bogtstra >, Cleyndert < Cleyndert >, Blieck, J (Jos) de (MT) < J. de Blieck >, Uijlenbroek, JJM (Jaap) (MT) < Uijlenbroek >,) (COMM) < >, (BEDRIJF) < >, Lamers, MJH (Marjo) (MT) < Lamers >,) (COMM) < >, (DB/FRI) < >,) (BOA/Advies) < >, BDG Belastingdienst <, dg-secretariaat Belastingdienst < Secretariaat DG >, N) (BOA/Advies) < >,) (BEDRIJF) < >,) (BEDRIJF) < >,) (HDFEZ/BC) < >,) (BOA/Advies) < >,) (UITVOERINGSBELEID) < >,) (UITVOERINGSBELEID) < >,) (UITVOERINGSBELEID) < >,) (DJZ/PUBLIEK) < >,) (DB/FRI) < >, Hauten, M (Michiel) van den (MT) < Hauten >,) (BEDRIJF) < >,) (BEDRIJF) < >, Bert Wiersema < Wiersema >, ( ) (UITVOERINGSBELEID) < >,) (UITVOERINGSBELEID) < >,) (DJZ/KWALITEIT) < >,) (UITVOERINGSBELEID) < >,) (UITVOERINGSBELEID) < >,) (FISCALITEIT) < >,) (BLKB/BenB/VPBWI) < >, Secretariaat DJZ (MINFIN) < >, Stein, P (Peter) (BOA) < Stein >,) (UITVOERINGSBELEID) < >,) (HDFEZ/BC) < >,) (UITVOERINGSBELEID) < >, (FISCALITEIT) < >,) (FISCALITEIT) < >, , ( ) (UITVOERINGSBELEID) <
Onderwerp: CAF set

Hallo allen,

Veel dank voor de snelle reacties. Bijgaand de totale set in één PDF zoals morgenochtend bij de staatssecretaris wordt voorgelegd. In de brief zijn de opletpunten en de wijzigingen n.a.v. jullie reacties in geel weergegeven.

Groet

, Michiel, , en

Uitvoerings- en Handhavingsbeleid

Directoraat-generaal Belastingdienst
Ministerie van Financiën
Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag
Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag

T (070)

M

Ministerie van Financiën

TER BESPREKING; PM
Aan
de minister, de staatssecretaris,

Directoraat-Generaal Belastingdienst

Inlichtingen
Michiel van den Hauten

Datum
13 november 2019

Notitienummer
2019-0000190808

Van
Directeur-generaal Belastingdienst

Bijlagen

notitie

Brief CAF

Aanleiding

Bijgaand treft u de CAF brief. Hierbij zijn de volgende bijlagen bijgevoegd

1. De afgedane en openstaande CAF toezeggingen
2. Onderzoeksopdracht effectiever Belastingdienst

In deze notitie treft u nog de laatste beslis- en ter info punten. In de bijlage treft u de gevraagde 4 voorbeeldbrieven voor CAF 11 ouders en de (al gezonden) update voor burgermeldingen niet CAF 11.

Gevraagde besluiten

Beslispunt 1:
Stemt u definitief in met het uitbetalen van de compensatie zo snel mogelijk, dat wil zeggen nog in 2019? Met een eventuele uitzondering voor de gevallen waar een nadere bestudering bij nodig is.

Beslispunt 2:
Indien u instemt met uitbetalen nog in 2019, stemt u in met compensatie alleen voor het toeslagen jaar 2020 indien door de compensatie de toeslagen wegvallen door overschrijding van de vermogensgrenzen van de huur- en zorgtoeslag en het kindgebonden budget.

Beslispunt 3:
Indien u instemt met uitbetalen nog in 2019, stemt u in met een extra compensatie voor het belastingeffect in box 3?

Beslispunt 4:
U wordt geadviseerd om voor de MR van 15/11 contact op te nemen met sSZW om haar te overtuigen het programmadeel van de CAF 11 rekening te betalen (ca. € 2,1 mln.). Dit programmadeel betreft het verschil tussen enerzijds de aangevraagde kinderopvangtoeslag en anderzijds de definitieve of nog niet vastgestelde beschikkingen, en wordt door Donner aangeduid als compensatie voor de correctiebesluiten.

Toelichting beslispunt 1 Uitbetalen 2019
Gisteren is met u gesproken over wel of niet uitbetalen nog in 2019. We hebben nu de lijn dat zo snel als mogelijk wordt uitgekeerd. Op incidentele gevallen na zal dat betekenen uitbetaling in 2019.

Toelichting beslispunt 2 Compensatie toeslagen
Indien al in 2019 wordt uitgekeerd kan het effect hebben op de toeslagen voor 2020 bij de CAF 11 ouders. Het advies van de commissie Donner doet hier geen uitspraken over. Eerder is besproken om conform Q-koorts en Groningen te compenseren. Dit betekent dat indien er in 2019 is uitgekeerd er in 2020 een extra compensatie wordt uitgekeerd indien bij één of meer van de toeslagen de vermogensgrens overschreden wordt. De definitieve hoogte wordt vastgesteld na de oplegging van de definitieve beschikkingen toeslagen 2020 en definitieve aanslag IB 2020.

Toelichting beslispunt 3 Box 3
Eerder is bij de bespreking van de fiscale gevolgen onder meer de box 3 gevolgen aan de orde gekomen. Binnen de Q-koorts en Groningen regeling wordt hier niet specifiek voor gecompenseerd. Voor een klein bedrag (CAF11 circa € 30.000, CAF geheel circa € 0,4 mln.) zou dit wel een knelpunt kunnen wegnemen. Het gaat dan om een toeslag van 0,54% op het berekende compensatie bedrag.

Toelichting Beslispunt 4 Budgettaire aspecten

Kern
- Rekening SZW: Het betreft een nettobedrag van 2,1 mln,; na verrekening van al door SZW 'betaalde' correcties en het wegstrepen van openstaande schulden. De totale CAF 11 rekening bedraagt circa 5,6 mln. (zie tabel op volgende pagina). Hoewel deze bedragen beperkt zijn, is de potentiële rekening van de 'passende oplossing' voor alle andere CAF zaken veel hoger (zeer grove raming met veel hypotheses: 77 mln., waarvan ca. 24 mln. materiële schade/programmageld na verrekening reeds betaalde correcties). Een ongewenst precedent via CAF 11 moet vermeden worden.
- De argumenten zijn: i) SZW heeft hier vanuit de rijksbegroting indertijd ook budget voor gekregen; en ii) SZW is deels medeverantwoordelijk voor CAF 11 door de strenge wetgeving en de massale toeslagenbenadering (als opdrachtgever).
- De tegenargumenten van SZW zijn: i) het is juridisch geen kinderopvangtoeslag maar een compensatie; en ii) de compensatie is volgens Donner nodig vanwege de vooringenomen benadering van Toeslagen. Hoewel het eerste punt klopt, wordt in de kamerbrief gewezen op drie redenen die bijgedragen hebben aan deze situatie inclusief de regelgeving en de massale aanpak van toeslagen. Daarnaast is vooral ons argument sterk dat SZW hier ook geld voor gekregen heeft; het is minder logisch om te besparen op het apparaatsbudget van de belastingdienst om dit te financieren. Overigens heeft sSZW aangegeven het eens te zijn met de argumenten van haar ambtenaren en dat ze wel bereid is de nog openstaande schulden weg te strepen.
- Politiek: Meebetalen door SZW heeft echter ook een politieke lading; dit moet door haar gewogen worden.
- Als terugvaloptie kunt u aangeven bereid te zijn CAF 11 geheel te betalen (€ 5,6 mln.) mits schriftelijk afgesproken wordt dat sSZW wel akkoord gaat met de dekking van de materiële schade ofwel het programmageld voor alle andere CAF zaken ongeachte de juridische definitie van de compensatie.
- Budgettaire verwerking: Streven is de betalingen in 2019 te verrichten en dit nog in de 2e suppletoire begroting 2019 te verwerken.

Tabel: Overzicht kosten CAF 11 en overige CAF zaken (bedragen in € 1 mln.)

	Omschrijving	CAF-11	CAF-overig (grove schatting)
A	Materiële schade (misgelopen toeslag) is het maximaal gecorrigeerde bedrag in CAF 11.	5,3	36
B	Compensatie immateriële schade (€500 per half jaar, Gemiddeld €6000 pp)	1,8	36
C	Compensatie materiële schade (is 25% van de delta), waarbij rekening wordt met het oorspronkelijke correctiebedrag.	1,3	9
D	Kosten invordering	0,3	6
E	Kosten rechtsbijstand, rechtbank tarief	0,1	2
	Evt. eenmalige compensatie HT/ZT/WKB drempels	PM	PM
F	Verrekenen met reeds toegekende bedragen na bezwaar en beroep (correctie daarmee deels hersteld in afgelopen jaren) én nog openstaande schuld	-3,2	-12
	Totaal	**5,6**	**77**

- Bovenstaande componenten verwijzen naar de door Donner voorgestelde compensatieregeling.
- Bij de componenten B t/m E moet rekening worden houden met maatwerk en zijn dit vooralsnog inschattingen, gebaseerd op maximale gevallen. Hier komen de (beperkte) kosten voor ouders die door de compensatie boven de drempels van de huurtoeslag (HT), zorgtoeslag (ZT) en/of kindgebonden (WKB) budget uitkomen nog bij.
- Voor CAF-overig is gewerkt met cijfers die tot nu toe bekend zijn en daar waar nodig is op basis van een extrapolatie van gemiste toeslag of het aantal ouders een inschatting gemaakt. Dit is dus een zeer grove schatting.
- Bij zowel CAF-11 als CAF-overig is het bedrag van de materiële schade (component A) die wij (na verrekening met de openstaande vorderingen) voor de rekening van SZW willen brengen, ongeveer de helft van de totale uit te betalen compensatie.
- Budgettaire verwerking: met u is afgesproken de CAF 11 compensaties in 2019 te betalen. HDFEZ streeft ernaar de te betalen compensatie daarom nog in de 2e suppletoire begroting 2019 IX op te nemen en de TK te informeren over de voorgenomen betaling CAF 11. Dit lijkt mogelijk als 1) voldoende zekerheid bestaat over de omvang van de te betalen compensatie, 2) dit bedrag ook feitelijk nog in 2019 betaald kan worden, 3) met SZW overeenstemming bestaat over de verdeling van de CAF-11 rekening en 4) IRF instemt met het nog verwerken van de benodigde budgetmutatie en het expliciet benoemen van de CAF 11 betaling in de in de 2e suppletoire begroting. In de TK-brief van 15/11 wordt over de budgettaire verwerking gemeld: "Deze compensatie wordt nader uitgewerkt en op een eerstvolgend moment in de formele begrotingscyclus worden verwerkt en aan uw Kamer worden gemeld". Dekking voor de CAF 11 betalingen in 2019 wordt gevonden in de dit jaar verwachte meevaller in de BIR.

Ter info 1 Aanpassing
in de brief wordt ingegaan op een aanpassing in de werkwijze voor een meer mensgerichte werkwijze van leidinggevenden en medewerkers bij Toeslagen. Hiervoor zal Toeslagen moeten investeren in de competenties en beschikbaarheid van de medewerkers. Er wordt een plan van aanpak voor gemaakt en indien Toeslagen hier aanvullende middelen voor nodig heeft, kan dit binnen het reguliere begrotingsproces worden meegenomen.

Ter info 2 Tonga/Hawaï
Omdat nu een veelheid aan documenten van de Q-schijf FIOD inzichtelijk wordt kunnen er vragen komen over de selectie van de 5 documenten die hieruit vertrouwelijk naar de Kamer zijn gezonden in de brief van 2 juli jl.. Het mailbericht "Tonga en [redacted]" is aangetroffen op de FIOD Q-schijf. De mail duidt dat er (wellicht) in een andere casus gestopt gaat worden bij populatie gastouders waar 'goeden' onder zitten. Deze casus is niet gemeld aan de Kamer, terwijl 5 andere stukken van de FIOD-Q schijf wel gemeld zijn. De Kamer kan daardoor de indruk hebben niet juist te zijn geïnformeerd. Reden is dat in de eerste beoordeling gekeken is naar memo's e.d. met een CAF-11 brede strekking en dit een mail is met een beperkte strekking. In de brief gaan we nu niet in op deze casus.

Kantoor Utrecht

> Postbus 4510, 6401 JA HEERLEN Pays Bas

Telefoon 088 - 155 14 00

<Naam>
<Adres>
<PC> <Woonplaats>
<Land>

Datum
16 november 2019

Uw kenmerk
<BSN>

Kenmerk
T-C DR CAF-11

Betreft
Opvolging Adviescommissie uitvoering Toeslagen

Beste <meneer/mevrouw> <Achternaam geadresseerde>,

U bent een van de betrokken ouders in het CAF 11-dossier. In deze brief informeren wij u over de laatste stand van zaken. De Adviescommissie uitvoering toeslagen heeft de afgelopen maanden het stopzetten van de kinderopvangtoeslag van een groep ouders over de jaren 2012 t/m 2014 geanalyseerd. Op 14 november 2019 heeft de commissie, onder leiding van oud-minister Donner, het adviesrapport over het eerste deel van het onderzoek aangeboden aan de staatssecretaris van Financiën en aan Belastingdienst/Toeslagen. De staatssecretaris en Belastingdienst/Toeslagen volgen het advies volledig op.

De Adviescommissie heeft het advies gegeven om de ouders waarvan de kinderopvangtoeslag is verlaagd of stopgezet, voor een of meerdere jaren in de periode 2012 t/m 2014, te compenseren. Toeslagen heeft namelijk in de CAF 11-zaak vooringenomen gehandeld en doelbewust de grenzen van de handhaving opgezocht en overschreden. En veel ouders zijn daarvan de dupe geworden.

De Adviescommissie geeft aan dat de compensatie alleen niet wordt toegekend, in het geval er sprake is van een ernstige onregelmatigheid. Het gaat dan om ouders die bijvoorbeeld valse facturen hebben gebruikt of kinderopvangtoeslag hebben aangevraagd voor een kind dat ouder is dan de maximale leeftijdsgrens voor kinderopvangtoeslag. Er wordt een commissie van buiten Toeslagen gevraagd om deze gevallen te beoordelen. Maar we weten al dat bij het overgrote deel van de betrokken ouders in het CAF 11-onderzoek geen sprake is van ernstige onregelmatigheden.

De compensatieregeling
Omdat voor elke ouder een individuele beoordeling en berekening nodig is, kan ik vandaag nog niet aangeven wat het advies voor u persoonlijk betekent. Wel geef ik hieronder aan waaruit de compensatieregeling bestaat:

1. U krijgt het totale bedrag terug dat als gevolg van het onderzoek over de jaren 2012 t/m 2014 is gecorrigeerd. Dit is het bedrag waarmee de kinderopvangtoeslag is verminderd en die u hebt moeten terugbetalen.
2. Daarnaast krijgt u een bedrag van € 500 voor ieder half jaar vanaf het moment dat de kinderopvangtoeslag is verlaagd of stopgezet totdat de kinderopvangtoeslag volledig is hersteld. Dit bedrag is niet hoger dan de correctie (zie punt 1). Stel u krijgt een correctie van € 2.000, dan kunt u maximaal €160 € 500 hierboven op krijgen.
3. U krijgt een aanvullende 25% van de totale correctie (zie punt 1). Stel: er is € 10.000 gecorrigeerd, dan krijgt u een aanvullende € 2.500 hierboven op.
4. Als er extra kosten in rekening zijn gebracht die u hebt moeten betalen bij het terugbetalen van de kinderopvangtoeslag, dan krijgt u die kosten volledig vergoed.
5. Als u juridische bijstand hebt gehad bij bijvoorbeeld het indienen van een bezwaar of beroep en u hebt deze nog niet vergoed gehad, dan krijgt hiervoor een vergoeding conform de wet.
6. Als u nog een openstaande toeslagenschuld hebt of u hebt eerder al een bedrag ontvangen omdat u (deels) in het gelijk bent gesteld in bijvoorbeeld bezwaar of beroep, dan wordt dit bedrag van de compensatie afgehaald. Het bedrag dat overblijft krijgt u uitgekeerd.

Wanneer krijgt u bericht?
Wij proberen u voor het eind van dit jaar bericht te sturen over wat het advies voor u persoonlijk betekent en de eventuele compensatie. Wij nemen daarbij eventuele lopende bezwaren, beroepen of herzieningsverzoeken ook mee. Wilt u ook dat wij u dan bellen om dit toe te lichten? Geef dan uw telefoonnummer aan ons door.

Meer informatie
Hebt u nog vragen? Of wilt u uw telefoonnummer doorgeven? Dan kunt u ons bellen op telefoonnummer 088 – 155 14 00, bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 09.00 en 17.00 uur. U kunt vragen naar meneer of meneer .

Wilt u het adviesrapport nalezen, dan kan dat op [link].

Met vriendelijke groet,

Agaath Cleyndert
Directeur Belastingdienst/Toeslagen

Kantoor Utrecht

> Postbus 4510, 6401 JA HEERLEN Pays Bas

Telefoon 088 - 155 11 00

<Naam>
<Adres>
<PC> <Woonplaats>
<Land>

Datum
16 november 2019

Uw kenmerk
<BSN>

Kenmerk
T-C DR CAF-11 E

Betreft
Opvolging Adviescommissie uitvoering toeslagen

Beste <meneer/mevrouw> <Achternaam geadresseerde>,

Met opmerkingen [1]: Hier komt de naam van de erfgenaam/ontvanger van de brief. Dit wordt door degene die de brief aanmaakt ingevuld.

SNaam overledeneS was een van de betrokken ouders in het CAF 11-dossier. Als nabestaande informeren wij u in deze brief over de laatste stand van zaken. De Adviescommissie uitvoering toeslagen heeft de afgelopen maanden het stopzetten van de kinderopvangtoeslag van een groep ouders over de jaren 2012 t/m 2014 geanalyseerd. Op 14 november 2019 heeft de commissie, onder leiding van oud-minister Donner, het adviesrapport over het eerste deel van het onderzoek aangeboden aan de staatssecretaris van Financiën en aan Belastingdienst/Toeslagen. De staatssecretaris en Belastingdienst/Toeslagen volgen het advies volledig op.

De Adviescommissie heeft het advies gegeven om de ouders waarvan de kinderopvangtoeslag is verlaagd of stopgezet, voor een of meerdere jaren in de periode 2012 t/m 2014, te compenseren. Toeslagen heeft namelijk in de CAF 11-zaak vooringenomen gehandeld en doelbewust de grenzen van de handhaving opgezocht en overschreden. En veel ouders zijn daarvan de dupe geworden.

De Adviescommissie geeft aan dat de compensatie alleen niet wordt toegekend, in het geval er sprake is van een ernstige onregelmatigheid. Het gaat dan om ouders die bijvoorbeeld valse facturen hebben gebruikt of kinderopvangtoeslag hebben aangevraagd voor een kind dat ouder is dan de maximale leeftijdsgrens voor kinderopvangtoeslag. Er wordt een commissie van buiten Toeslagen gevraagd om deze gevallen te beoordelen. Maar we weten al dat bij het overgrote deel van de betrokken ouders in het CAF 11-onderzoek geen sprake is van ernstige onregelmatigheden.

De compensatieregeling
Omdat voor elke ouder een individuele beoordeling en berekening nodig is, kan ik vandaag nog niet aangeven wat het advies voor u persoonlijk betekent. Wel geef ik hieronder aan waaruit de compensatieregeling bestaat:

1. U krijgt het totale bedrag terug dat als gevolg van het onderzoek over de jaren 2012 t/m 2014 is gecorrigeerd. Dit is het bedrag waarmee de kinderopvangtoeslag is verminderd en die u hebt moeten terugbetalen.
2. Daarnaast krijgt u een bedrag van € 500 voor ieder half jaar vanaf het moment dat de kinderopvangtoeslag is verlaagd of stopgezet totdat de kinderopvangtoeslag volledig is hersteld. Dit bedrag is niet hoger dan de correctie (zie punt 1). Stel u krijgt een correctie van € 2.000, dan kunt u maximaal € 1.500 hierboven op krijgen.
3. U krijgt een aanvullende 25% van de totale correctie (zie punt 1). Stel: er is € 10.000 gecorrigeerd, dan krijgt u een aanvullende € 2.500 hierboven op.
4. Als er extra kosten in rekening zijn gebracht die u hebt moeten betalen bij het terugbetalen van de kinderopvangtoeslag, dan krijgt u die kosten volledig vergoed.

5. Als u juridische bijstand hebt gehad bij bijvoorbeeld het indienen van een bezwaar of beroep en u hebt deze nog niet vergoed gehad, dan krijgt hiervoor een vergoeding conform de wet.
6. Als u nog een openstaande toeslagenschuld hebt of u hebt eerder al een bedrag ontvangen omdat u (deels) in het gelijk bent gesteld in bijvoorbeeld bezwaar of beroep, dan wordt dit bedrag van de compensatie afgehaald. Het bedrag dat overblijft krijgt u uitgekeerd.

Wanneer krijgt u bericht?
Wij proberen u voor het eind van dit jaar bericht te sturen over wat het advies voor u persoonlijk betekent en de eventuele compensatie. Wij nemen daarbij eventuele lopende bezwaren, beroepen of herzieningsverzoeken ook mee. Wilt u ook dat wij u dan bellen om dit toe te lichten? Geef dan uw telefoonnummer aan ons door.

Meer informatie
Hebt u nog vragen? Of wilt u uw telefoonnummer doorgeven? Dan kunt u ons bellen op telefoonnummer 088 – 155 14 00, bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 09.00 en 17.00 uur. U kunt vragen naar meneer [ ] of meneer [ ].

Wilt u het adviesrapport nalezen, dan kan dat op [link].

Met vriendelijke groet,

Agaath Cleyndert
Directeur Belastingdienst/Toeslagen

Kantoor Utrecht

> Antwoordnummer 51099, 3501 VC Utrecht Pays Bas

Telefoon 088 - 155 14 00

<Naam>
<Adres>
<Postcode> <WOONPLAATS>
<Land>

Datum
16 november 2019

Kenmerk
V T-C DR CAF 11 G

Betreft
Informatie voor uw cliënten

Geachte mevrouw [redacted],

U vertegenwoordigt meerdere ouders die betrokken zijn in het CAF 11-dossier. Hierbij ontvangt u de brief die uw cliënten ook ontvangen. In deze brief informeren wij de ouders over de laatste stand van zaken.

Met vriendelijke groet,

Agaath Cleyndert
Directeur Belastingdienst/Toeslagen

SPECIMEN

Kantoor Utrecht

> Postbus 4510, 6401 JA HEERLEN Pays Bas

Telefoon 088 - 155 14 00

<Naam>
<Adres>
<PC> <Woonplaats>
<Land>

Datum
16 november 2019

Uw kenmerk
<BSN>

Kenmerk
T-C DR CAF 11 N

Betreft
Opvolging Adviescommissie uitvoering toeslagen

Beste <meneer/mevrouw> <Achternaam geadresseerde>,

De laatste tijd is Belastingdienst/Toeslagen veel in het nieuws geweest. U hebt mogelijk ook gehoord over de Adviescommissie uitvoering toeslagen die de afgelopen maanden het stopzetten van de kinderopvangtoeslag van een groep ouders in de zogenaamde "CAF 11-zaak" heeft geanalyseerd. Tijdens de werkzaamheden van de Adviescommissie is gebleken dat u ook een van de betrokken ouders in dit CAF 11-dossier bent.

In deze brief informeren wij u over de laatste stand van zaken. Op 14 november 2019 heeft de commissie, onder leiding van oud-minister Donner, het adviesrapport over het eerste deel van het onderzoek aangeboden aan de staatssecretaris van Financiën en aan Belastingdienst/Toeslagen. De staatssecretaris en Belastingdienst/Toeslagen volgen het advies volledig op.

De Adviescommissie heeft het advies gegeven om de ouders waarvan de kinderopvangtoeslag is verlaagd of stopgezet, voor een of meerdere jaren in de periode 2012 t/m 2014, te compenseren. Toeslagen heeft namelijk in de CAF 11-zaak vooringenomen gehandeld en doelbewust de grenzen van de handhaving opgezocht en overschreden. En veel ouders zijn daarvan de dupe geworden.

De Adviescommissie geeft aan dat de compensatie alleen niet wordt toegekend, in het geval er sprake is van een ernstige onregelmatigheid. Het gaat dan om ouders die bijvoorbeeld valse facturen hebben gebruikt of kinderopvangtoeslag hebben aangevraagd voor een kind dat ouder is dan de maximale leeftijdsgrens voor kinderopvangtoeslag. Er wordt een commissie van buiten Toeslagen gevraagd om deze gevallen te beoordelen. Maar we weten al dat bij het overgrote deel van de betrokken ouders in het CAF 11-onderzoek geen sprake is van ernstige onregelmatigheden.

De compensatieregeling
Omdat voor elke ouder een individuele beoordeling en berekening nodig is, kan ik vandaag nog niet aangeven wat het advies voor u persoonlijk betekent. Wel geef ik hieronder aan waaruit de compensatieregeling bestaat:

1. U krijgt het totale bedrag terug dat als gevolg van het onderzoek over de jaren 2012 t/m 2014 is gecorrigeerd. Dit is het bedrag waarmee de kinderopvangtoeslag is verminderd en die u hebt moeten terugbetalen.
2. Daarnaast krijgt u een bedrag van € 500 voor ieder half jaar vanaf het moment dat de kinderopvangtoeslag is verlaagd of stopgezet totdat de kinderopvangtoeslag volledig is hersteld. Dit bedrag is niet hoger dan de correctie (zie punt 1). Stel u krijgt een correctie van € 2.000, dan kunt u maximaal ~~€ 600~~ € 500 hierboven op krijgen.
3. U krijgt een aanvullende 25% van de totale correctie (zie punt 1). Stel: er is € 10.000 gecorrigeerd, dan krijgt u een aanvullende € 2.500 hierboven op.
4. Als er extra kosten in rekening zijn gebracht die u hebt moeten betalen bij het terugbetalen van de kinderopvangtoeslag, dan krijgt u die kosten volledig vergoed.
5. Als u juridische bijstand hebt gehad bij bijvoorbeeld het indienen van een bezwaar of beroep en u hebt deze nog niet vergoed gehad, dan krijgt hiervoor een vergoeding conform de wet.

6. Als u nog een openstaande toeslagenschuld hebt of u hebt eerder al een bedrag ontvangen omdat u (deels) in het gelijk bent gesteld in bijvoorbeeld bezwaar of beroep, dan wordt dit bedrag van de compensatie afgehaald. Het bedrag dat overblijft krijgt u uitgekeerd.

Wanneer krijgt u bericht?
Wij proberen u voor het eind van dit jaar bericht te sturen over wat het advies voor u persoonlijk betekent en de eventuele compensatie. Wij nemen daarbij eventuele lopende bezwaren, beroepen of herzieningsverzoeken ook mee. Wilt u ook dat wij u dan bellen om dit toe te lichten? Geef dan uw telefoonnummer aan ons door.

Meer informatie
Hebt u nog vragen? Of wilt u uw telefoonnummer doorgeven? Dan kunt u ons bellen op telefoonnummer 088 – 155 14 00, bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 09.00 en 17.00 uur. U kunt vragen naar meneer [ ] of meneer [ ].

Wilt u het adviesrapport nalezen, dan kan dat op [link].

Met vriendelijke groet,

Agaath Cleyndert
Directeur Belastingdienst/Toeslagen

Kantoor Utrecht

> Postbus 4510, 6401 JA HEERLEN Pays Bas

Telefoon 088 - 155 14 00

<Naam>
<Adres>
<PC> <Woonplaats>
<Land>

Datum
31 oktober

Uw kenmerk
<BSN>

Kenmerk
T-C VG2

Betreft
Stand van zaken advies Adviescommissie uitvoering toeslagen

Beste <meneer/mevrouw> <Achternaam geadresseerde>,

U hebt eerder aangegeven dat u denkt dat uw situatie lijkt op die van de ouders waarbij de kinderopvangtoeslag is stopgezet in 2014, oftewel het CAF 11 dossier. Wij hebben u toen verteld dat wij u voor 1 november 2019 zouden informeren over de stand van zaken van het advies van de Adviescommissie uitvoering toeslagen over het CAF 11 dossier.

Het advies van de Adviescommissie werd op 1 november verwacht. Maar door uitspraken van de Raad van State van vorige week is het advies uitgesteld. Dit omdat de uitspraken invloed kunnen hebben op het advies.

Daarnaast onderzoekt de Auditdienst Rijk in welke andere CAF dossiers zich soortgelijke situaties hebben voorgedaan. Dit rapport wordt in december verwacht. Na dit rapport zullen we u verder informeren over de vervolgstappen en wat dit voor u zou kunnen betekenen.

Meer informatie
Hebt u nog vragen? Dan kunt u ons bellen op telefoonnummer 088 - 155 14 00, bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 09.00 en 17.00 uur. U kunt vragen naar [redacted] of [redacted].

Met vriendelijke groet,

Agaath Cleyndert
Directeur Belastingdienst/Toeslagen

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Tweede Kamer
De Voorzitter van de Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen
dhr. mr. [redacted]
T [redacted]
www.minfin.nl

Ons kenmerk
2019-0000185650

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen
3

Datum

Betreft Maatregelen en tegemoetkoming gedupeerde ouders CAF 11 op basis van deeladvies Adviescommissie uitvoering toeslagen

Geachte Voorzitter,

Al meerdere keren heb ik aangegeven vastberaden te zijn om een oplossing te vinden voor de getroffen ouders in de CAF 11-zaak. Ik realiseer mij dat ik met de gepresenteerde oplossing in deze brief het geduld van de getroffen ouders en uw Kamer lang op de proef heb gesteld. Ik betreur dat. Het zorgvuldige werk dat de Adviescommissie heeft geleverd, was nodig om tot een juiste aanpak en oplossing voor deze ouders te komen. Ik ben de Adviescommissie erkentelijk voor haar werkzaamheden. Ook wil ik dit moment aangrijpen uw Kamer zo volledig mogelijk te informeren over deze zaak, zoals aangegeven in mijn brief van 9 oktober 2019.[1]

De belangrijkste conclusie van het deeladvies is dat de Belastingdienst in de CAF 11-zaak institutioneel vooringenomen heeft gehandeld en dat de gebruikelijke middelen van rechtsbescherming daar geen of onvoldoende bescherming tegen bood. De Adviescommissie spreekt van institutionele vooringenomenheid. De grenzen van de handhaving zijn doelbewust opgezocht en wat mij betreft overschreden. Met het stopzetten van de toeslagen van de betrokken ouders in de CAF 11-zaak - zonder eerst de gevraagde informatie af te wachten - is onrechtmatig gehandeld. Deze handelswijze heeft ingrijpende gevolgen gehad voor de getroffen ouders en ik heb het volste begrip voor de onmacht en boosheid die hier het gevolg van zijn. Ik wil dat de burger kan vertrouwen op een integere, geloofwaardige, zorgvuldige en verantwoordelijke Belastingdienst. Dit waren ook toen de geldende basiswaarden en die hanteer ik ook nu als meetlat voor houding en gedrag en als basis voor het nemen van beslissingen binnen de Belastingdienst.

Met de Adviescommissie ben ik van mening dat de geleden schade bij ouders een compensatie rechtvaardigt. Voor de invulling daarvan omarm ik de oplossing die de Adviescommissie aandraagt om te komen tot een compensatie voor de

[1] Kamerstukken II, 2019/20, 31 066, nr. 530.

CONCEP

immateriële en materiële schade die is geleden door de institutionele vooringenomenheid waar de ouders slachtoffer van zijn geworden. De oplossing van de Adviescommissie is opgebouwd uit de volgende zes elementen:

- Het bedrag dat is gemoeid met het totaal van de correctiebesluiten die zijn genomen naar aanleiding van het CAF 11-onderzoek waardoor aanspraken op kinderopvangtoeslag van de getroffen ouders over 2014, 2013 en 2012 verminderden of tenietgingen;
- Voor zover onder (a) een recht op compensatie wordt vastgesteld, wordt ook een forfaitair bedrag per belanghebbende toegekend voor immateriële schade (stress, ongemak en onzekerheid) van € 500 voor ieder halfjaar dat is verlopen tussen het eerste correctiebesluit in het kader van CAF 11 en het moment dat de aanspraken op kinderopvangtoeslag volledig zijn vergoed of compensatie werd gegeven, met als maximum het bedrag, dat wordt uitgekeerd onder (a);
- Een forfaitair bedrag als compensatie voor veronderstelde materiële schade dat bestaat uit 25% van het bedrag genoemd onder (a);
- Vergoeding van de in rekening gebrachte invorderingskosten van de na het CAF-onderzoek teruggevorderde kinderopvangtoeslag, voor zover deze kosten niet eerder zijn vergoed;
- Een vergoeding van de kosten van juridische bijstand conform de reguliere forfaitaire bedragen, voor zover deze kosten niet eerder zijn vergoed.
- Op het hierboven berekende bedrag van de compensatie wordt in mindering gebracht (1) eventuele bedragen die al zijn toegekend naar aanleiding van bezwaar- en (hoger) beroepsprocedures tegen de correctiebesluiten of de herziening daarvan, en (2) niet ingevorderde toeslagschulden.

Naast deze elementen zal voor zover mogelijk rekening worden gehouden met de nadelige effecten van de compensatie zoals uitgewerkt onder A.

Leeswijzer

De conclusie van de Adviescommissie bevestigt het beeld dat rondom het stopzetten van kinderopvangtoeslag van een groep ouders veel niet goed is gegaan. De analyse van de Adviescommissie bevestigt ook de noodzaak tot verdere acties. Ik ga in deze brief in op acties op het terrein van het fraudebeleid, de cultuur binnen de Belastingdienst, de 'checks and balances' in de sturing en op de werking van het toeslagenstelsel. Ik informeer uw Kamer daarbij ook over de aanvullende inzichten en detaillering op basis van alle beschikbaar gekomen informatie naar aanleiding van het rapport van de Adviescommissie en de opgevraagde informatie door de ADR, uw Kamer en een Wob-verzoek. Een specifiek aandachtspunt daarbij is het gebruik van (tweede) nationaliteit. Hierna ga ik achtereenvolgens in op:

A. Compensatie en erkenning voor de gedupeerde ouders
B. Maatregelen om te voorkomen dat dit andere ouders kan overkomen
C. Reconstructie en conclusies over de handelswijze CAF breed en CAF 11
D. Hoe heeft de institutionele vooringenomenheid kunnen ontstaan?
E. Gebruik van (tweede) nationaliteit bij toezicht

Tot slot informeer ik u in bijlage 1 over de stand van zaken van alle lopende en afgeronde moties en toezeggingen in het CAF-dossier.

01313

A. Compensatie en erkenning voor de gedupeerde ouders

Institutionele vooringenomenheid bij CAF 11
Ouders in de CAF 11-zaak zijn slachtoffer geworden van institutionele vooringenomenheid in het handelen van Belastingdienst/Toeslagen. Toeslagen handelde in de CAF 11-zaak vanaf het begin vanuit vermoedens van fraude bij alle gedupeerde ouders. Die vermoedens berustten niet op het handelen van al deze ouders, maar op de informatie uit het onderzoek bij enkele gastouders en het gastouderbureau. De Adviescommissie constateert: *"Bij het onderzoek kwamen in enkele gevallen ernstige onregelmatigheden aan het licht die evident, ook naar de beleidsinzichten van nu, tot het intrekken van de aanspraken op toeslag of de vermindering daarvan moesten leiden. De meeste ouders zijn evenwel ten onrechte door deze vooringenomen handelwijze getroffen"*. Dit wringt temeer omdat het kwetsbare groepen betreft, waarbij het stopzetten of intrekken van een toeslag extra schrijnend kan uitpakken. Dat met name huishoudens met een lager inkomen zwaarder zijn getroffen is inherent aan de kinderopvangtoeslag, omdat juist ouders met een laag inkomen een hoge toeslag ontvangen en bij correcties of gewijzigde omstandigheden vaak geconfronteerd worden met hoge terugvorderingen. Juist deze ouders kunnen dergelijke terugvorderingen moeilijk dragen. Ik wil dan ook niets liever dan alle gedupeerde ouders tegemoetkomen die de dupe zijn geworden van het vooringenomen handelen van Toeslagen. Ik ben blij dat de Adviescommissie mij voor deze tegemoetkoming een oplossing aanreikt.

Wettelijke grondslag voor compensatie
De Adviescommissie concludeert dat de huidige wetgeving een rechtsgrondslag voor een compensatieregeling ontbeert. Ik zal op korte termijn in de Fiscale Verzamelwet 2021 met een voorstel komen voor een wettelijke grondslag om de compensatie aan de ouders te kunnen uitbetalen. Vooruitlopend daarop vaardig ik een beleidsbesluit uit, zodat de ouders op korte termijn kunnen worden betaald. Dit beleidsbesluit zal zodra de wetgeving in werking is getreden met terugwerkende kracht - tot de dag van uitvaardiging van het beleidsbesluit - worden omgezet in een ministeriële regeling. Het beleidsbesluit zal zijn gebaseerd op het advies van de Adviescommissie en bevat de zes hierboven genoemde elementen voor compensatie. Hierbij is van belang dat de Adviescommissie voorstelt om in gevallen waarin sprake is van ernstige onregelmatigheden geen compensatie te verstrekken. Daarvan is in ieder geval sprake indien uit het dossier blijkt dat er evident geen recht op kinderopvangtoeslag bestond in het onderzochte toeslagjaar of de ouder(s) ook na (herhaalde) verzoeken geen enkele reactie hebben gegeven. Om dit te beoordelen zal een "commissie van wijzen" worden ingesteld, die wordt geraadpleegd indien Toeslagen voornemens is een aanvraag om compensatie af te wijzen. Verder wordt een onafhankelijke bezwaarschriftencommissie ingesteld voor de bezwaren tegen de compensatiebesluiten. Op korte termijn zal u worden geïnformeerd over de samenstelling van deze commissies.

Ik denk met de Adviescommissie dat de voorgestelde compensatieregeling de burger tegemoetkomt, als erkenning van het feit dat Toeslagen de CAF 11-ouders met een structureel vooringenomen houding heeft benaderd en ouders ten onrechte als fraudeurs zijn behandeld. Ik hoop dat de getroffen ouders dat ook als zodanig ervaren en dat ik daarmee recht doe aan het gesprek dat ik hierover

met de ouders heb gehad. Hoewel ik de hoop uitspreek dat het niet nodig is, laat de compensatieregeling onverlet dat er voor de gedupeerde ouders de rechtsmiddelen blijven openstaan om de hoogte van de compensatie aan de rechter voor te leggen. Het is mijn streven om nog in 2019 tot betaling over te gaan, maar zorgvuldigheid gaat daarbij boven snelheid.

De compensatie maakt geen onderdeel uit van het inkomen (box 1). Het bedrag vormt daarentegen na uitkering –wel onderdeel van box 3 (vermogen) en kan bij overschrijding van de van toepassing zijnde vrijstelling worden belast. Negatieve gevolgen bij de huur- en zorgtoeslag en het kindgebonden budget worden eenmalig opgevangen. Indien de aanvragers in het jaar na uitkeren boven de vermogensgrens komen en daardoor hun toeslag verliezen, worden zij eenmalig gecompenseerd met een aanvullende compensatie. Deze compensatie wordt nader uitgewerkt en op een eerstvolgend moment in de formele begrotingscyclus worden verwerkt en aan uw Kamer worden gemeld. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zal de compensatie toevoegen aan de ministeriële regeling waarin uitkeringen en vergoedingen voor materiële en immateriële schadevergoedingen zijn opgenomen, die worden vrijgelaten in de Participatiewet. Hierdoor blijft de compensatie buiten beschouwing bij het bepalen van het eigen vermogen voor de bijstand. Ontvangers van de compensatie lopen hierdoor niet het risico om dat hun bijstand gekort wordt ten gevolge van de tegemoetkoming.

Communicatie met de betrokken ouders
Ik stel de gedupeerde ouders in de CAF 11-zaak gelijktijdig met uw Kamer op de hoogte van de vervolgstappen. In bijlage 2 treft u een voorbeeld van deze brief. De ouders die zich reeds buiten CAF-11 proactief hebben gemeld bij Toeslagen omdat zij menen in een vergelijkbare situatie te verkeren, hebben een voortgangsbericht ontvangen. De ADR doet momenteel ook onderzoek naar alle CAF-zaken vanaf 2013 - de start van het CAF - tot heden om te beoordelen om welke ouders het binnen alle CAF-zaken gaat en wat de handelswijze van Toeslagen is geweest. De Adviescommissie zal over deze groep een vervolgadvies uitbrengen. Voor de zaken buiten CAF-11 kan ik nu nog niet vaststellen of een vergelijkbare compensatie geboden is. De Adviescommissie heeft zich in haar eerste deelrapport beperkt tot de CAF 11-zaak en laat zich nu nog niet uit over deze zaken. Het is niet gepast om vooruit te lopen op de onderzoeken van de Adviescommissie en de ADR. Mocht compensatie geboden zijn, dan is het uitgangspunt dat de regeling – indien nodig – eenvoudig kan worden verbreed. Ouders die zich nog niet hebben gemeld kunnen terecht bij de Belastingtelefoon, bereikbaar op nummer 0800 – 0543. De melding wordt zorgvuldig geregistreerd en doorgeleid naar de juiste afdeling waar de melding wordt opgepakt. Ook deze ouders zullen geïnformeerd worden over de vervolgstappen. Ouders die bij andere CAF-zaken zijn betrokken zullen in de reactie op het vervolgadvies van de Adviescommissie betrokken worden. Het is dus niet noodzakelijk dat ouders zich nu al melden.

B. Maatregelen om te voorkomen dat dit andere ouders kan overkomen
Het is belangrijk om herhaling in de toekomst te voorkomen. Dit is een lastige opgave. De Adviescommissie geeft in haar conclusie ook aan dat er geen eenvoudig recept is van nadere regels, nieuwe procedures en betere waarborgen, die, als ze nu maar worden toegepast er voor zorgen dat alles 'goed' gaat zonder

dat we verder hoeven op te letten. Daar komt bij dat ook in het eerste deel van de IBO Toeslagen wordt geconcludeerd dat de basisprincipes van het toeslagenstelsel niet goed aansluiten op het menselijk handelen en dat de problemen die mensen ervaren binnen het toeslagenstelsel een fundamentelere wijziging van het stelsel vereisen. Het ontstaan en voorkomen van de institutionele vooringenomenheid moet daarmee in breder perspectief worden geplaats waarvan de onderliggende oorzaken ook deels in het IBO Toeslagen en door de Adviescommissie worden geduid. Mijn conclusie daaruit is dat de institutionele vooringenomenheid is ontstaan door de samenloop van drie ontwikkelingen:

- De inrichting van het toeslagenstelsel als een efficiënt, geautomatiseerd, massaal en homogeen proces met weinig tot geen ruimte voor maatwerk. Dit sluit ook aan bij de bevindingen van het eerste deelrapport van IBO Toeslagen waarin wordt ingegaan op complexiteit versus zekerheid.
- De tijdgeest waarin de focus van een snelle uitbetaling aan de burger (dienstverlening) is verlegd naar het tegengaan van misbruik en fraude.
- De eerder door Commissie Borstlap-Joustra geconstateerde gebreken in sturing en beheersing bij de Belastingdienst, in het bijzonder ten aanzien van de informele werkwijze en vastlegging van besluitvorming. Hierin speelt cultuur een belangrijke factor.

Samenloop drie ontwikkelingen
In 2013 is onder politieke druk van de zogenoemde Bulgarenfraude de fraudeaanpak geïntensiveerd ten koste van dienstverlening. Dat blijkt ook uit de brief van mijn ambtsvoorganger uit 2013: *"Een effectievere aanpak van systeemfraude vergt maatregelen die ertoe zullen leiden dat burgers onder omstandigheden met een minder dienstverlenende Belastingdienst worden geconfronteerd. In de praktijk zal dit ook goedwillende burgers raken, bijvoorbeeld omdat zij als gevolg van door de Belastingdienst uitgevoerde controles langer op een toeslag moeten wachten. (..) (D)e balans in de weging tussen dienstverlening en fraudebestrijding (zal) vaker in het voordeel van fraudebestrijding (..) doorslaan."*[2] Direct gevolg is geweest dat in de uitvoering van toeslagen naast rechtmatigheid, dienstverlening en efficiëntie een element wordt toegevoegd, namelijk fraudebestrijding. De stringente wetgeving en daarbinnen de strikte uitvoering van het toeslagenstelsel hebben geleid tot een zwart-wit-benadering zonder grijstinten. De handhaving kende twee smaken; de toeslag is rechtmatig of onrechtmatig.[3] De fraudebestrijding werd vormgegeven door de introductie van de CAF-aanpak in 2013 (paragraaf C), waarbij voor de vermoedens van fraude door tussenkomst van een "facilitator" (zoals een gastouderbureau in het geval van Kinderopvangtoeslag) ook doorwerken naar de behandeling van de betrokken toeslaggerechtigden in het reguliere toezicht. Als fraude niet kon worden aangetoond werden onvolkomenheden in de administratie van mogelijke "facilitators" aangegrepen om een intensieve behandeling van een groot aantal toeslaggerechtigden te rechtvaardigen. Dat fraudevermoedens op deze vooringenomen wijze doorwerkten in het reguliere toezicht is onacceptabel. In een beslissing in een individueel geval moeten alle relevante belangen tegen elkaar worden afgewogen en moeten er voldoende waarborgen zijn ingebouwd om de rechtszekerheid voor burgers te borgen en de algemene beginselen van

[2] Kamerstukken II, 2013/2014, 17050, nr. 432.
[3] Dit wordt ook wel een binaire uitvoering genoemd.

01313

behoorlijk bestuur na te leven. In de (informele) manier van werken noch in de wijze van sturing bestonden hiervoor adequate checks and balances. Dit alles leidde in de CAF-aanpak tot een zwart-wit-benadering op basis van de wet die met een strikte interpretatie door de uitvoering niet alleen correcties op toeslagen tot gevolg had die in individuele gevallen vergaande consequenties kon hebben, maar waarvan de impact nog groter werd door onrechtmatige stopzettingen tot en met 2016. Deze aanpak werd vervolgens grotendeels bevestigd in de jurisprudentie, waardoor de aanpak werd gecontinueerd.

Om herhaling te voorkomen moet de toeslaggerechtigde meer centraal komen te staan in beleid en uitvoering van het stelsel. Mede op basis van moties en toezeggingen zijn maatregelen in gang zijn gezet of worden deze binnenkort in gang gezet om een situatie als bij CAF 11 te voorkomen. Samen met de onderstaande maatregelen beogen deze de voedingsbodem voor vooringenomen handelen weg te nemen. Daarbij richt ik mij vanzelfsprekend ook op de huidige organisatie. Tegelijkertijd geef ik aan in welke richting het toeslagenstelsel en de uitvoering daarvan zich in mijn ogen moet ontwikkelen om meer ruimte te bieden aan proportionaliteit en maatwerk, een betere balans tussen fraudebestrijding en dienstverlening, en professionalisering van sturing en beheersing. Mijn ambitie is om de toeslagenorganisatie om te vormen tot een uitvoeringsorganisatie die de burger centraal stelt, betrouwbaar is en vakmanschap toont. De voortgang van de maatregelen zal ik nauwgezet monitoren en ik zal medio 2020 een audit laten uitvoeren naar de stand van zaken.

1. <u>Verbeteren van cultuur en vaardigheden</u>

In mijn brief van 20 september jl. heb ik uw Kamer geïnformeerd over de invulling van het externe onderzoek naar de cultuur van de Belastingdienst.[4] In lijn met de deelvraag over 'menselijke maat' , heb ik het onderzoeksbureau gevraagd om te kijken naar de huidige en gewenste cultuur bij de Belastingdienst en dus ook Toeslagen. In afwachting van dat onderzoek ben ik aan de slag met het cultuurprogramma, waarbij ook binnen Toeslagen indringend met medewerkers en leidinggevenden wordt gesproken over en gereflecteerd op het gewenste gedrag. Ook de ambtelijke leiding en ikzelf zijn in dat gesprek betrokken. In deze gesprekken zal de komende periode ook stilgestaan worden bij de uitkomsten van het deelrapport van de Adviescommissie, vanuit de vraag hoe institutionele vooringenomenheid (eerder) herkend, (beter) bespreekbaar en tegengegaan kan worden. Daarmee stimuleer ik bewustwording, het aangaan van het gesprek, de ontwikkeling van het gewenste gedrag en de sturing daarop. Ik hecht eraan dat de dienst daarbij op een gepaste manier omgaat met signalen van medewerkers, zoals ik ook in de brief van 31 oktober jl. over klokkenluiders aan uw Kamer heb laten weten.[5] Deze veranderingen in de cultuur acht ik noodzakelijk om herhaling van vooringenomen handelen, respectievelijk institutionele vooringenomenheid, in de toekomst uit te sluiten.

Tegelijkertijd vraagt een meer mensgerichte werkwijze van leidinggevenden en medewerkers van Toeslagen dat zij conflicterende situaties herkennen en een belangenafweging kunnen maken. Er moet nadrukkelijk naar het individuele belang van de toeslaggerechtigde worden gekeken. De burger staat centraal.

[4] Kamerstukken II, 2019/20 31066, nr. 529.
[5] Kamerstukken II, 2019/20 31066, nr. 534.

Deze aanpassing in de werkwijze vereist andere vaardigheden en betekent dat Toeslagen in kaart zal brengen hoe de competenties en beschikbaarheid van medewerkers die dergelijke afwegingen kunnen maken kunnen worden vergroot.

2. Meer maatwerk in dienstverlening

Toeslaggerechtigden mogen, net als alle belastingplichtigen van de Belastingdienst, een goede dienstverlening verwachten. Er ligt een opgave om de interactie met burgers te verbeteren en te moderniseren.[6] De burger verwacht daarbij van de Belastingdienst (a) snelle, nauwkeurige en foutloze processen, (b) dienstverlening op maat en (c) zo veel mogelijk zekerheid. Het doel van deze interactie is om toeslaggerechtigden beter op weg te helpen en hen van goede en volledige informatie te voorzien om zodoende minder vragen, klachten, bezwaren en foutherstel te bewerkstelligen. Dit moet aansluiten bij de competenties en belevingswereld van burgers en zich met name richten op het bevorderen van naleving. Het is belangrijk dat toeslaggerechtigden weten waar zij aan toe zijn. Tevens moet het voor de burger in de toekomst mogelijk worden om bewijsstukken digitaal in te dienen en als er stukken ontbreken, moet helder worden gecommuniceerd wat er nog aangevuld dient te worden. Ik ben ervan overtuigd dat met een snelle adressering van vragen, adequate signalering van mogelijke problemen en heldere uitleg van besluiten kan worden voorkomen dat burgers onnodig in bezwaar of beroep gaan. Hierbij is het van belang dat ook burgers met minder bureaucratische vaardigheden kunnen rekenen op de Belastingdienst. Als de burger bezwaar of beroep instelt is het van belang dat wij het dossier van de burger(s) goed op orde hebben. Volledige en tijdige informatievoorziening aan de burger en een goede interne informatiehuishouding zijn essentieel. Ook in het eerste deelrapport van het IBO Toeslagen worden in lijn hiermee aanbevelingen gedaan over de dienstverlening, zoals het verbeteren van de toelichting op beschikkingen en vereenvoudiging van het taalgebruik. Deze aanbevelingen zullen worden overgenomen.

Bij het nemen van besluiten moeten de individuele feiten en omstandigheden van burgers meegenomen kunnen worden. Bij maatwerk is het nodig om de ruimte die wet- en regelgeving biedt te benutten of als de situatie daarom vraagt er van af te wijken. In vergelijkbare wet- en regelgeving bestaan in sommige situaties wettelijke hardheidsclausules, waarmee onvoorziene gevolgen kunnen worden gemitigeerd. Voor het toeslagensysteem wordt onderzocht of het wenselijk is om een hardheidsclausule op te nemen. Dit moet in samenhang worden bezien met de uitspraak van 23 oktober jl. van de Afdeling bestuursrechtspraak die onder maatregel 5 wordt besproken.[7] Daarbij sluit ik aan bij de aanbevelingen die voortvloeien uit het traject "Maatwerk in Dienstverlening" van de secretarissen-generaal, uitgevoerd door ABD TOPConsult.
Zoals toegezegd aan uw Kamer in mijn brief van 11 juni jl. kan ik over de stand van zaken schetsen dat Toeslagen heeft deelgenomen aan dit onderzoek, dat zich richtte op de huurtoeslag. Toeslagen heeft vervolgens ook deelgenomen aan een vervolgonderzoek door middel van een enquête onder medewerkers. Daarover is recent een seminar georganiseerd met het netwerk van publieke dienstverleners.

[6] Bijlage bij kamerstukken II, 2017/18, 31066, nr. 421.
[7] ECLI:NL:RvS:2019:3536.

Voor de kinderopvangtoeslag is medio 2018 samen met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een speciaal verbetertraject ingezet waarover uw Kamer onlangs een brief heeft ontvangen. Het verbetertraject heeft als doel om binnen het huidige stelsel van de kinderopvangtoeslag de dienstverlening aan ouders te verbeteren en daarmee de problematiek van hoge terugvorderingen terug te dringen.[8] De hoeksteen van het verbetertraject is de maatregel om kinderopvangorganisaties maandelijks actuele gegevens over de opvang aan de Belastingdienst te laten leveren. Een groot deel van de hoge terugvorderingen ontstaat namelijk door een afwijking in de door de ouder geschatte en daadwerkelijk afgenomen opvanguren. Met actuele gegevens kan de Belastingdienst afwijkingen eerder signaleren en de juiste dienstverlening bieden aan ouders, zoals ouders tijdig op deze afwijking attenderen. Daarnaast wordt momenteel gewerkt aan een kinderopvangtoeslag-app, waarin ouders makkelijk en overzichtelijk hun eigen situatie kunnen raadplegen, alsmede notificaties kunnen ontvangen waarmee ze geattendeerd worden om hun kinderopvanggegevens te controleren en deze zo nodig aan te passen aan hun huidige situatie. De samenwerking in het verbetertraject Kinderopvangtoeslag is een voorbeeld van de manier waarop opdrachtgever en opdrachtnemer naar de toekomst toe moeten samenwerken. In het eerste deelrapport van het IBO Toeslagen is de lijn die is ingezet met het verbetertraject kinderopvangtoeslag doorgetrokken naar andere toeslagen. Dit betekent dat maatregelen als periodiek notificeren en het actief begeleiden van burgers met hoge terugvorderingen ook worden aanbevolen voor de andere toeslagen. Het thema maatwerk krijgt daarmee, meer dan in het verleden, de aandacht in de gesprekken tussen de departementale opdrachtgevers en opdrachtnemers in de uitvoering.

3. Betere juridische waarborgen

Ook burgers met meer ingewikkelde vragen moeten tijdig en goed antwoord krijgen op hun vragen. Dat vraagt van Toeslagen dat juridische kennis in alle teams voldoende geborgd wordt. Als niet duidelijk is hoe op een juiste manier met een dilemma in de uitvoering moet worden omgegaan, wil ik dat tijdig wordt geëscaleerd. Zo kunnen knelpunten en ontwikkelingen tijdig worden gesignaleerd en kunnen de beleidsverantwoordelijke departementen in een vroeg stadium worden betrokken. Er is een begin gemaakt met de benoeming van medewerkers die de juridische en de controletechnische, ook wel vaktechnische, lijnen moeten borgen binnen Toeslagen. De volgende stap is dat alle uitvoerende teams goed op deze lijnen zijn en worden aangesloten. Daarom heb ik de leiding van Toeslagen gevraagd om daar werk van te maken. Ik wil Toeslagen daarmee voor de juridische- en controle inrichting gelijktrekken met de rest van de Belastingdienst. Dat geldt ook voor de data-specialisten. Recent heb ik uw Kamer geïnformeerd over de brief van de Autoriteit Persoonsgegevens dat er geen tekortkomingen meer zijn bij de centrale data-afdeling (Corporate dienst Datafundamenten en Analytics).[9] Toeslagen mag niet meer zelfstandig risico-selecties en data-analyses maken; dit komt volledig bij de centrale data-afdeling te liggen. De medewerkers die dit bij toeslagen deden worden overgeheveld naar centrale data-afdeling. Dit reorganisatieproces wordt direct gestart en zal volgens de geldende afspraken met de medezeggenschap worden uitgevoerd.

[8] Kamerstukken II 2019/20, 31322, nr. 406.
[9] Kamerstukken II 2019/2020, 32761, nr. 150.

4. Vermindering van complexiteit en verbetering van de aansturing

Het optreden in het CAF 11-dossier onderstreept de problemen ten aanzien van de bestuur- en beheersbaarheid van de Belastingdienst als geheel. Ik wil uitvoeringsproblemen als deze adequater oplossen. Het aanpassen van de structuur van de Belastingdienst kan zorgen voor vermindering van complexiteit, verbetering van de aansturing en daarmee het optimaler functioneren van de Belastingdienst. Ik laat daartoe onderzoeken of en hoe het verkleinen en vereenvoudigen van de Belastingdienst de organisatie effectiever kan maken. In bijlage 3 treft u de onderzoeksopdracht aan. De eerste fase van het onderzoek zal op korte termijn starten en worden uitgevoerd door ABD TOPConsult. Ik zal uw Kamer vanzelfsprekend op de hoogte brengen van de uitkomsten daarvan.

5. Meer ruimte voor maatwerk of responsieve wet- en regelgeving

Het Toeslagensysteem legt de (financiële) verantwoordelijkheid van de toeslag(en) voor een groot deel neer bij de burger, terwijl de complexiteit van het systeem hoge eisen stelt aan het doenvermogen en de zelfredzaamheid van burgers. De Adviescommissie concludeert dat het wettelijk kader voor de kinderopvangtoeslag in combinatie met Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) zowel complex als strikt is en het wettelijk systeem uitgaat van "alles of niets". Ook in het eerste deelrapport van de IBO Toeslagen wordt geconcludeerd dat de basisprincipes waarop het toeslagenstelsel is vormgegeven, niet optimaal aansluiten bij het menselijk handelen. Het IBO Toeslagen noemt het stelsel complex en de persoonlijke situatie is vooraf niet altijd voorspelbaar, waardoor mensen de benodigde informatie nauwelijks kunnen weten. Onbegrip leidt daarbij tot gevoelens van procedurele onrechtvaardigheid. In het IBO Toeslagen worden maatregelen genoemd die bijdragen aan verbetering en vereenvoudiging van de kinderopvangtoeslag. Hierbij wordt ook gekeken naar discretionaire bevoegdheid. Deze aanbevelingen zullen worden meegenomen en daarnaast zal ook worden gekeken naar de aanbevelingen van het rapport van de sociale raadslieden met de vraag of het partnerbegrip op onderdelen moet worden aangepast. Gemeld wordt daarbij dat deze maatregelen het verbetertraject kinderopvangtoeslag aanvullen.

Tot voor kort bevestigde de Afdeling bestuursrechtspraak de strikte interpretatie van de toeslagenwetgeving. Als bijvoorbeeld de ontvanger van een toeslag niet alle kosten voor de kinderopvang voor dat jaar had betaald, verviel tot nu toe in beginsel het volledige recht op kinderopvangtoeslag en moest de ontvanger alle voorschotten terugbetalen. Ook moest Toeslagen altijd het volledige bedrag terugvorderen, als er een te hoog voorschot was betaald. Er kon met andere woorden geen rekening worden gehouden met bijzondere omstandigheden van het concrete geval. In een uitspraak van 23 oktober jl. komt de Afdeling bestuursrechtspraak terug op deze eerdere lijn, omdat in de praktijk is gebleken dat de gevolgen van deze strenge uitleg van de wet voor gezinnen ernstig kunnen zijn.[10] De Afdeling bestuursrechtspraak stelt in haar uitspraken de Belastingdienst in staat om binnen een termijn van 26 weken te beoordelen hoe de thans gewijzigde jurisprudentie moet worden toegepast. De Afdeling bestuursrechtspraak komt tot dit oordeel, door de vele rechtszaken die de Afdeling bestuursrechtspraak de afgelopen jaren heeft behandeld en het totaaloverzicht dat is ontstaan. Daarnaast verwijst de Afdeling

[10] ECLI:NL:RvS:2019:3536 en ECLI:NL:RvS:2019:3535.

bestuursrechtspraak naar de verschillende rapporten over dit onderwerp van onder meer de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en de Nationale ombudsman. De afdeling bestuursrechtspraak wijst daarbij ook op de gevolgen die zich voordeden in gevallen waarin ontvangers van kinderopvangtoeslag zelf slachtoffer zijn geworden van fraude van anderen, zoals gastouderbureaus, of waarin zij een groot deel van het vooraf opgegeven bedrag wel degelijk aan kinderopvang hadden besteed.

Voor alle betrokkenen is het prettig dat de Afdeling bestuursrechtspraak op 23 oktober jl. is teruggekomen op de eerdere lijn, omdat deze ommezwaai meer ruimte biedt voor een evenredige afweging van belangen. Deze wijzigingen brengen het belang van het voorkomen van fraude en de belangen van de burger meer met elkaar in evenwicht. Ik heb de uitspraak onder de aandacht gebracht van het kabinet en in gezamenlijkheid beziet het kabinet hoe hier invulling gegeven kan worden. Deze uitspraak biedt daarmee voor een deel de gewenste ruimte in de wet om maatwerk te kunnen toepassen. Ook in het eerste deelrapport van de IBO Toeslagen wordt een discretionaire bevoegdheid voorgesteld voor kwijtschelding bij schrijnende gevallen. Hiermee kan worden voorkomen dat als een ouder niet alle gestelde kosten aan kinderopvang voor een bepaald jaar heeft betaald, er in zijn geheel geen recht op kinderopvangtoeslag bestaat en de in dat jaar uitgekeerde voorschot volledig moeten worden teruggevorderd. Deze doorgaans hoge terugvorderingen stonden in een aantal gevallen niet in verhouding tot de oorzaak van het niet (volledig) kunnen betalen van de kosten van de kinderopvang. Zowel de uitspraken van de Raad van State als de aanbevelingen uit het eerste deelrapport van de IBO Toeslagen sluiten aan bij de eerdere toezeggingen die ik samen met de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan uw Kamer heb gedaan om te komen tot een meer proportionele benadering bij het vaststellen van de kinderopvangtoeslag. Het onderzoek naar de mogelijkheden hiertoe was al in gang gezet en de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak zullen hierbij worden betrokken. [11] Zonder vooruit te willen lopen op de uitkomsten kan dit het benodigde maatwerk bieden bij hoge terugvorderingen. Daarnaast wordt onderzocht of het binnen het Toeslagensysteem mogelijk is om in bijzondere omstandigheden te bezien in welke gevallen derden of facilitators aansprakelijk kunnen worden gesteld en deze aansprakelijkheid niet neer te leggen bij de ouders. In mijn onderzoek neem ik ook de aanbevelingen mee uit het Zwartboek die ik eerder heb ontvangen van het lid Leijten van de fractie van de SP. Samen met mijn collega van Sociale Zaken en Werkgelegenheid kom ik begin volgend jaar met een brief aan uw Kamer over het Zwartboek.

6. Heroverweging en pauzeknop invordering

Als een toeslaggerechtigde toeslagvoorschotten moet terugbetalen komt hij automatisch in aanmerking voor een standaardbetalingsregeling van 24 maanden. Ook kan hij een verzoek doen om een persoonlijke betalingsregeling, waarbij rekening wordt gehouden met zijn betalingscapaciteit en waarbij wordt afgezien van de inning van een restschuld na 24 maanden. Een persoonlijke betalingsregeling wordt echter niet verleend als blijkt dat het ontstaan van de terugvordering is te wijten aan opzet of grove schuld. Mede ingegeven door de discussies van de afgelopen periode en recente jurisprudentie van de Raad van

[11] Kamerstukken II 31322, nr. 406

State, zal ik het gehanteerde beleid ten aanzien van opzet/grove schuld heroverwegen. Daarbij wil ik in ieder geval kijken naar de intern gehanteerde doelmatigheidsgrens van € 10.000 en toets bij de opzet/grove schuld-kwalificatie. Ook neem ik daarin mee of voor deze kwalificatie kan worden aangesloten bij een onherroepelijk geworden vergrijpboete die is opgelegd of een ingestelde strafrechtelijke vervolging in de fase waarin het recht op de toeslag is vastgesteld. In dat verband merk ik op dat de Auditdienst Rijk (ADR) in zijn onderzoek[12] ook aandacht zal schenken aan opzet/grove schuld-kwalificaties die in het verleden zijn gegeven. In afwachting hiervan heb ik tijdens het wetgevingsoverleg van 4 november 2019 toegezegd de "pauzeknop" te hanteren. Deze toezegging heb ik nader toegelicht in mijn brief aan uw Kamer van 8 november 2019.[13]

De Adviescommissie merkt op dat de toeslagschuld niet kan worden kwijtgescholden, omdat de wet hierin niet voorziet. Voor de tussenliggende periode wordt momenteel bezien of er mogelijkheid bestaat om toeslagschulden materieel te kunnen kwijtschelden.

7. Herzien van fraudebeleid belastingdienstbreed

In de fraudeaanpak moet een balans worden gevonden tussen dienstverlening en het tegengaan van bewuste fraude. Het is daarom belangrijk dat de (kleine) groep werkelijke fraudeurs de aandacht krijgt die noodzakelijk is en dat er stevig wordt opgetreden als fraude wordt vastgesteld. Op het moment dat er slechts vermoedens van fraude zijn binnen het reguliere toezicht moet er voldoende balans zijn en moeten burgers benaderd worden vanuit het idee van vertrouwen. Zo gelden er normen voor vastlegging en dossieropbouw. Naar aanleiding van de CAF-11 kwestie ga ik de fraudeaanpak verbeteren en naleving van de afspraken die er gemaakt zijn ten aanzien van vastleggingen en dossiervorming controleren. Ik wil dat duidelijk wordt vastgelegd welke beslissingen in een dossier zijn genomen en waarom deze beslissingen zijn genomen. In de verschillende fases van onderzoek, vanaf de controles van feiten en omstandigheden van risico's tot het corrigeren of vervolgen bij opzettelijke fouten zijn er protocollen ten aanzien van dossiervorming en toezicht. Om de dossieropbouw te verbeteren zal opnieuw worden gekeken naar het handboek controle, waarin onder meer de dossieropbouw en verslaglegging wordt beschreven en daarin zal worden meegenomen hoe de naleving daarvan kan worden verbeterd. Overigens staan deze voornemens met betrekking tot de bestuursrechtelijke aspecten los van een eventuele strafrechtelijke aanpak. Daarvoor gelden heldere, bindende afspraken en wettelijke verplichtingen met betrekking tot de opsporing en de vervolging.

C. Reconstructie en conclusies over de handelswijze CAF-breed en CAF 11

De Adviescommissie heeft in hoofdstuk twee van haar rapport de gang van zaken omtrent CAF 11 zo feitelijk mogelijk beschreven. Ik kan mij volledig vinden in de geschetste analyse. Eerder heb ik al aan uw Kamer gemeld dat er in de stopzetting, de bezwaar- en beroepsfase en de nog lopende procedures veel zaken niet goed zijn gegaan. In deze paragraaf ga ik kort in op de CAF-brede aanpak en meer specifiek op CAF 11. Ik doe dit op basis van het interim-advies van de Adviescommissie en de verdere detaillering op basis van alle beschikbaar gekomen informatie naar aanleiding van het rapport van de Adviescommissie en

[12] Kamerstukken II, 2019/2020, 31066, nr. 519.
[13] Kamerstukken II, 2019/2020, 2019Z21636.

CONCEPT

de opgevraagde informatie door de ADR, uw Kamer en een Wob-verzoek (hierna: opgevraagde informatie).

Werkwijze CAF breed
De Belastingdienst is in 2013 gestart met de aanpak om fraude, gepleegd door facilitators gestructureerd en zichtbaar in kaart te brengen, aan te pakken en te voorkomen. Het Combiteam Aanpak Facilitators (CAF) speelde hierin een centrale rol. Ook Toeslagen participeerde in CAF. Uit de opgevraagde informatie komt naar voren dat in 2013 de toeslagensystematiek en daarbinnen de kinderopvangtoeslag als zeer gevoelig voor fraude door facilitators werd gezien. Het CAF-team kreeg hierbij een prominente rol in deze fraude-aanpak en kreeg daarbij waardering voor hun werk vanuit het Managmentteam fraudebestrijding. Het CAF-team is dan ook transparant over doen en laten en de gevoelige issues. Dit wordt vooral inzichtelijk via de meer dan honderd weekverslagen. Daarin wordt op ongepaste toon gesproken over een veelheid aan 'acties' waarbij behalve kinderopvangtoeslag ook bijvoorbeeld de huurtoeslag en de inkomstenbelasting aan de orde komen. De toonzetting van het weekbericht, maar ook van communicatie in de opgevraagde informatie is een punt van aandacht. De belastingplichtige of toeslaggerechtigde moet worden behandeld als 'klant' en dat vereist zowel in de communicatie met de burger als in de interne communicatie over de burger een zakelijke en dienstverlenende benadering. Dit zal worden meegenomen in de eerste twee maatregelen van paragraaf B. Om een beeld te geven van de ongepaste toon heb ik een paar citaten opgenomen die terugkomen in de opgevraagde informatie: *"Bij een gastouderbureau waarbij de personen erachter in het verleden ook al aantoonbaar hebben gefraudeerd, worden volgende week op meerder plaatsten tegelijk bezoeken gebracht aan gastouders. Het vermoeden bestaat dat alles fake is, maar om het stopzetten te rechtvaardigen moeten we een paar concrete gevallen hebben. Als dat is vastgesteld gaan alle kranen dicht (plm 130 gevallen). Ook zit daar een mogelijk IH gevolg aan. De te bezoeken personen zijn deze week met zorg uitgezocht."* Daarnaast wordt in het CAF-weekverslag bijvoorbeeld ook een ongepaste internationale vergelijking gemaakt bij de aanpak van een facilitator: *"Ladies and gentleman, we got him. Dat waren de legendarische woorden van George |W. Bush bij de arrestatie van Saddam."* Ook worden duidelijk signalen afgegeven binnen de Belastingdienst om te komen tot een integrale fraudeaanpak. *"Het kost veel moeite om door de hele keten tot en met verweer iedereen achter de aanpak van de valse kwitanties in de giftenaftrek te krijgen. Het is van belang dat de keten gesloten blijft, om aan de bewuste populatie duidelijk te maken dat het opvoeren van dergelijke aftrekposten zinloos is."* Daarnaast komen in de weekverslagen ook diverse vormen van 'stopzetting' aan bod. Uit de opgevraagde informatie blijkt dat er zich binnen Toeslagen vergelijkbare zaken als bij CAF 11-zaak hebben voorgedaan. Dit is nog in onderzoek bij de Adviescommissie en de ADR en in het eindrapport zal worden ingegaan op de vraag of, en in welke mate, de gewraakte aanpak die in de CAF 11-zaak is gehanteerd verder nog is toegepast en of daarvoor ook compensatie zal moeten worden geboden. Uit de opgevraagde informatie blijkt dat wanneer er buiten toeslagen over de CAF-aanpak wordt gesproken, stopzetting met name wordt gebruikt bij detectie aan de poort, bij systeemfraude in de inkomensheffing, bij het signaleren voor uitworp in de inkomensheffing of door het beëindigen van fraudeconstructies. Er is in deze voorkomende gevallen wellicht sprake geweest van een latere uitbetaling omdat de (voorlopige) aangifte door de inspecteur werd

beoordeeld, maar er zijn geen indicaties dat er in de inkomensheffing vanuit CAF-trajecten zich zaken hebben voorgedaan die vergelijkbaar zijn met de CAF 11-problematiek. Wel zijn in de stukken verwijzingen aangetroffen naar het fenomeen "rekeningnummers poetsen". Dit blijkt te gaan om het blokkeren van de uitbetalingen van toeslagen op specifieke bankrekeningnummers, waarbij het vermoeden van fraude aanwezig is geweest. Uit de opgevraagde informatie komt ook informatie naar boven die ziet op de fraude-aanpak van Belastingen. In dat kader merk ik op dat het lid Omtzigt van de fractie van het CDA een motie heeft ingediend om onderzoek te doen naar de mogelijkheden tot verbetering van de praktische rechtsbescherming van de burger in belasting- dan wel toeslagzaken.[14] Naast de hierboven genoemde herziening van het fraudebeleid belastingdienst breed zal de Adviescommissie in haar eindrapport aandacht besteden aan verbetermogelijkheden van de praktische rechtsbescherming van toeslaggerechtigden. Deze informatie kan in dat kader worden meegenomen.

Werkwijze CAF 11
De Adviescommissie geeft in haar rapport een volledige beschrijving over het verloop van de CAF 11 zaak vanaf 2013, waarbij het CAF-team onderzoek heeft gedaan naar de facilitator (het gastouderbureau) en vervolgens is in 2014 voor het reguliere toezicht de opdracht gegeven om bij de vraagouders in de CAF 11-zaak bewijsstukken op te vragen ter beoordeling van het recht op kinderopvangtoeslag. In de brief van Toeslagen met het verzoek om nader bewijs wordt vervolgens ook bij een groot aantal ouders de kinderopvangtoeslag voor 2014 stopgezet. Dit heeft vervolgens geleid tot een groot aantal correctiebesluiten over de jaren 2012, 2013 en 2014.

De Adviescommissie constateert dat bij het onderzoek naar de gevraagde informatie van bewijsstukken in CAF 11 een meer omvangrijke uitvraag is gedaan dan de uitvraag in het reguliere toezicht. Dit wringt omdat er geen zichtbare checks and balances aan zijn voorafgegaan. Daarbij wordt vastgesteld dat stopzetting van de voorschotten eerder plaatsvond dan dat op basis van de verkregen informatie beslist kon worden en dat niet is vast te stellen op welk tijdstip de stopzetting is geëffectueerd. Dit had niet mogen gebeuren. Vroegtijdige stopzetting in een lopend toeslagjaar is in strijd met artikel 23 van de Awir, dat slechts in de mogelijkheid van opschorting voorziet bij het vermoeden dat het voorschot onterecht of op een te hoog bedrag wordt uitgekeerd. Dat vergt een afweging op basis van de concrete omstandigheden van het geval. Dat is bij de CAF 11-ouders niet gebeurd. Het feit dat het toeslagensysteem de mogelijkheid van schorsing niet kende maar alleen voorzag in stopzetting mag nooit een argument zijn om tegen de wettelijke vereisten in de stopzetting toe te passen. Dergelijke beperkingen in de uitvoering van het toeslagensysteem moeten in een uitvoeringstoets aan het licht komen en moet samen met het beleidsverantwoordelijke beleidsdepartement worden opgepakt. Hoewel de stopzetting zoals deze bij CAF 11 heeft plaatsgevonden niet meer voorkomt, is het wel van belang om alsnog via een uitvoeringstoets de uitvoeringsgevolgen in kaart te brengen van de implementatie van de wettelijke mogelijkheid van opschorting. Een ander punt dat al eerder is aangestipt, is de gebrekkige informatiehuishouding. Bewijsstukken werden gescand, maar tijdens het scannen en opslaan zijn fouten gemaakt waardoor stukken ontbraken of

[14] Kamerstukken II, 2018/19, 31066 nr. 468.

onvolledig waren. In de afgelopen zomerperiode heeft Toeslagen al het mogelijke gedaan om de CAF-dossiers op orde te brengen en is alle informatie beschikbaar gekomen voor de toekenning van een compensatie. Dit mag naar de toekomst toe niet meer gebeuren en derhalve heb ik in paragraaf B maatregelen met betrekking tot de informatiehuishouding opgenomen.

Vooringenomenheid in de CAF-aanpak en CAF 11
Door de focus op fraudebestrijding vond de beoordeling van dossiers van ouders in het CAF 11-dossier met bijzondere gestrengheid plaats. Dit kwam vanwege de brede uitvraag vanuit de CAF-aanpak en de gedachte dat door die beoordelingen systeemfraude zou kunnen blijken. De veronderstelling was dat er iets mis moest zijn en dat dit alleen nog moest worden aangetoond. Op iedere mogelijke onregelmatigheid werd de vinger gelegd. De Adviescommissie omschrijft dit als 'zero tolerance' handhaving die met institutionele vooringenomenheid werd toegepast. Daarbij werden geen andere regels gehanteerd dan het wettelijk kader, maar de eisen die werden gesteld aan bewijs en administratieve bescheiden waren uitzonderlijk scherp. Ook in de opgevraagde informatie blijkt dat er in de CAF 11-zaak van de verkeerde werkhypothese is uitgegaan. De veronderstelling dat "het daar fout zit" wordt nergens in de documenten ter discussie gesteld. Dit stelt vraagtekens bij de capaciteit die hier destijds op is ingezet, temeer daar een bruikbare reconstructie niet is te maken. De Adviescommissie geeft aan dat deze betreurenswaardige gang van zaken indringend reden geeft tot nadenken. Hierbij komt de Adviescommissie tot de volgende conclusies: *"Organisaties die op zoek gaan naar fraude, doen dit grondig, zonder aanziens des persoons en op een wijze dat achteraf niemand kan zeggen dat men naïef, achteloos of te mild was. (..) Ieder handelt daarbij in beginsel naar beste weten en 'rechtmatig', maar de som van dat handelen is een 'onbehoorlijke' handelswijze' jegens individuele burgers die niet worden gehoord en zich niet kunnen verweren. En deze handelswijze wordt alleen nog maar rechtlijniger, 'blinder' en onontkoombaarder naarmate daarbij meer geautomatiseerde processen worden ingeschakeld om het allemaal nog sneller, doelmatiger, zorgvuldiger en genuanceerder te maken."*
Deze constatering vindt steun in de opgevraagde informatie. Zo is in een eerder openbaar gemaakt document dat bezwaarbehandelaars informeert gesteld: "je kunt waarschijnlijk niets toekennen", wordt in een verslag van het managementteam fraudebestrijding de zorg uitgesproken dat de bezwaren van CAF-zaken elders behandeld worden en is er een mailwisseling waarin de teamleider CAF interesse toont voor het verloop van de bezwaarbehandeling bij CAF 11. Om dit soort processen te voorkomen concludeert de Adviescommissie dat er geen eenvoudig recept voorhanden is. Met de maatregelen onder paragraaf B en de aanbevelingen uit het eindrapport van de Adviescommissie hoop ik dat er winst kan worden geboekt. Om herhaling te voorkomen is verandering en verbetering in het bestuurlijk proces noodzakelijk en moet de rechtsbescherming voor de burger worden versterkt.

D. Hoe heeft institutionele vooringenomenheid kunnen ontstaan?
Het lid van Weyenberg van de fractie van D66 heeft op 4 november jl. tijdens het wetgevingsoverleg over het pakket Belastingplan 2020 ook gevraagd naar een analyse hoe de werkwijze van CAF 11 heeft kunnen ontstaan. De Adviescommissie constateert dat de vooringenomen handelswijze niet is gelegen

in de afweging van afzonderlijke beslissingen, maar veelal is begonnen met de wijze waarop het hele CAF 11-dossier is aangepakt. Het gaat bij deze gesignaleerde vooringenomenheid niet om een persoonlijke, maar om een institutionele houding die in instructies en organisatie vastlag. De Adviescommissie gaat daarbij ook in op de vraag of de leiding van Toeslagen hiervan op de hoogte zou zijn geweest en merkt daarbij op dat het opmerkelijk en bedenkelijk zou zijn indien de leiding in het geheel *niet* op de hoogte zou zijn geweest. Uit de analyse van de opgevraagde informatie komt naar voren dat de ambtelijke leiding in algemene zin op de hoogte is geweest van de CAF-aanpak. Om de context van het handelen van de dienst uit die periode nader te kunnen duiden, te reconstrueren en te beoordelen ga ik uit van de analyse van de Adviescommissie en beschrijf ik kort hoe in een wettelijke, juridische en politiek klimaat de door de Adviescommissie beschreven situatie kan ontstaan waarin niemand zich meer bewust is van het onderscheid tussen 'goeden' en 'kwaden' en waarin iedereen gelijkelijk (negatief en vooringenomen) wordt behandeld.

Juridische kader: complex en strikt
De Adviescommissie oordeelt dat de wijze waarop is gehandeld deels is vormgegeven door het wettelijk kader waaraan Toeslagen is gebonden bij de uitvoering van haar taken. Het eerste deel van de IBO Toeslagen zegt hierover dat in zijn algemeenheid geconcludeerd kan worden dat de basisprincipes waarop het toeslagenstelsel is vormgegeven, niet goed aansluiten bij het menselijk handelen in de praktijk. Het gaat uit van de zelfredzame burger die zelf wijzigingen doorgeeft, een administratie bijhoudt en actief controleert. Het systeem stelt, zeker als meerdere toeslagen en andere (gemeentelijke) inkomensafhankelijke regelingen in het geding zijn, hoge eisen aan het doenvermogen en de zelfredzaamheid van burgers. Zo is de juistheid van de aangeleverde gegevens bij zowel de aanvraag als bij wijzigingen gedurende het kalenderjaar de verantwoordelijkheid van de burger.

Politiek kader
De Adviescommissie merkt op dat juridische bevoegdheden feitelijk worden ingevuld en gebruikt binnen het politieke klimaat. De manco's in inrichting en uitvoering van het toeslagenstelsel worden pregnant als de nadruk verschuift van een snelle uitbetaling aan de burger naar fraude en regulier toezicht. Dit gebeurt mede onder politieke druk van enkele fraudezaken in de kinderopvangtoeslag en de zogenoemde Bulgarenfraude in de zorg- en huurtoeslag. Een intern document (doorontwikkeling toezicht op toeslagen) uit juni 2013 laat zien dat Toeslagen onvoldoende is geëquipeerd om de omslag te maken naar een focus op toezicht. In dit document wordt onder meer gekeken naar de effectiviteit van de voorzieningen in relatie tot de maatregelen die mijn ambtsvoorganger op 10 mei 2013 heeft aangekondigd in een brief over maatregelen ter bestrijding van fraude met toeslagen.[15] Voor het adequaat kunnen oppakken van fraudesignalen wordt in dat document opgemerkt dat contacten met collega's van Belastingen en FIOD onmisbaar zijn en dat de doorontwikkeling van toezicht merkbaar zal zijn in langere wachttijden. Ook wordt het onontkoombaar genoemd dat aanvragers die te goeder trouw zijn hier gevolgen van zullen ondervinden. Door het samenstel van de aangekondigde maatregelen wordt geconstateerd dat de dienstverlening

[15] Kamerstukken II 2013/2014, 33754, nr. 7.

aan de burger zal afnemen en de burger meer moeite moet doen de toeslag te krijgen waar hij recht op heeft en bovendien langer op zijn geld moet wachten.

Uit de analyse van het totaalbeeld blijkt dat de ambtelijke leiding van de Belastingdienst het CAF-team ook nadrukkelijk de opdracht heeft gegeven om langs de randen van de wet te opereren. In diverse stukken wordt wel gesproken over 80%/20%: bij 80% van de zaken is de fraude-aanpak terecht (de "slechten"), de overige 20% ("de goeden") lijden daaronder. Daarmee werd niet alleen bedoeld dat de goeden langer zouden moeten wachten op een voorschot, dat werd onderkend en geaccepteerd in de Kamerbrief die de maatregelen ter bestrijding van fraude met toeslagen aankondigt, maar ook dat de kans bestond dat de toeslag ten onrechte zou worden stopgezet. [16] Dit is uitdrukkelijk afgewogen, maar daarbij zijn intern ook vraagtekens gezet en om die reden is de intentie uitgesproken deze groep zo klein mogelijk te houden. Hoewel het de uitdrukkelijke bedoeling van de leiding van de Belastingdienst was om deze afweging te delen met de politieke leiding is dat voor zover ik heb dat kunnen nagaan niet gebeurd. Dit sluit aan bij de eerder door de Commissie Onderzoek Belastingdienst aangeduide informele werkwijze. De Adviescommissie duidt dit als de institutionele vertaling in instructies om snel wat te doen aan vermoedens van fraude en dat dit heeft geleid tot de institutionele vooringenomenheid. De multidisciplinaire aanpak brengt bovendien het risico met zich dat het soms niet duidelijk is op basis van welke bevoegdheden wordt gewerkt. De Adviescommissie concludeert dan ook terecht dat de wijze waarop de uitvraag van bewijsstukken werd bepaald geen basis kende in de op schrift gestelde kaders of afspraken binnen Toeslagen. De uitvraag kwam zonder zichtbare checks and balances tot stand en was zeer afhankelijk van degene die het opdrachtformulier opstelde. Hier lag geen afgewogen besluitvorming aan ten grondslag. Dit leidt zoals de Adviescommissie terecht stelt tot een afwikkeling, zonder context van achtergrond en bedoeling. Resultaat is dat niemand zich meer bewust is van het onderscheid tussen 'goeden' en 'kwaden' met als gevolg dat een ieder gelijkelijk (vooringenomen) wordt behandeld. Bovendien moet onderkend worden dat de informatie van ouders niet werd beoordeeld door juristen langs de juridische meetlat, maar door uitvoerende medewerkers die slechts het opdrachtformulier kenden en primair 'afgerekend' werden op de mate waarin zij zich aan de instructies hielden. Alleen in specifieke gevallen werden de juristen ingeschakeld.

Ondanks de institutionele vooringenomenheid wijst de Adviescommissie erop (en dat blijkt ook uit interne stukken) dat medewerkers binnen Toeslagen constateerden dat ouders in de CAF 11-zaak te maken kregen met het terugvorderen van toeslagen als gevolg van het niet of niet volledig betalen van de eigen bijdrage voor de kinderopvangtoeslag. Deze harde eis van wetgeving en interpretatie van de rechtelijke macht is – al eerder - ook onder de aandacht van de staatssecretaris gebracht. Er zijn stukken aangetroffen waaruit blijkt dat de toenmalige staatssecretaris in december 2012 heeft ingestemd om in bepaalde gevallen minder streng terug te vorderen (ter hoogte van de eigen bijdrage); deze actie werd in de stukken wel gekwalificeerd als afwijkend van de geldende wet- en regelgeving en onrechtmatig. Deze soepelere houding is met instemming van de toenmalige staatssecretaris teruggedraaid na een uitspraak van de Raad van State van 19 december 2012 waarin de 'harde lijn' als norm werd bevestigd.

[16] Kamerstukken II 2013/2014, 33754, nr. 7.

Uw Kamer is eind 2014 ook op de hoogte gebracht van deze harde aanpak die ouders ondervinden van fraude van facilitators. De betreffende ouders, slachtoffers dan wel medeplegers, dienden de verstrekte toeslagen geheel terug te betalen. Uiteindelijk is eind 2014 interdepartementaal op ambtelijk niveau gesproken over het aanpassen van de wet op dit punt. Uit documentatie lijken deze overleggen begin 2015 naar de achtergrond te zijn geraakt toen de miljoenenfraude met de kinderopvangtoeslag door samenspanning tussen ouders en gastouders hoog op de politieke agenda kwam. De politieke focus verschoof toen van dienstverlening naar fraudebestrijding.

E. Gebruik van (tweede) nationaliteit bij toezicht
In mijn brief van 11 juni jl. ben ik ingegaan op het gebruik van nationaliteit bij het toezicht op individuele toeslaggerechtigden en CAF-zaken. In de opgevraagde informatie ben ik stukken tegengekomen waar nationaliteit aan de orde is geweest buiten hetgeen is beschreven in de CAF 11-zaak. Zo is er naar aanleiding van een fraudesignaal in het kader van de giftenaantrek, strafrechtelijk onderzoek gedaan naar de achtergrond van de verdachte. In die context is ook een verzoek gedaan naar een query met nationaliteit daarin. Daarbij is vervolgens geconcludeerd dat dit geen duidelijke aanleiding geeft om specifiek op een groep niet-Nederlanders in te zoomen. Om elke schijn te vermijden heb ik besloten deze casus over te dragen aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Ook in andere CAF-zaken zijn documenten naar boven gekomen waaruit blijkt dat gebruik is gemaakt van (tweede) nationaliteit of kenmerken die wijzen op een niet-Nederlandse oorsprong. Om hier een beeld van te geven neem ik een aantal citaten op uit de opgevraagde informatie. Dit betreft de giftenaftrek (a) en toeslagen (b): (a) *"Gisteren kwam bij mij het verzoek van CAF aan BCA binnen om een query uit te voeren op etnische afkomst in verband met jullie onderzoek naar mogelijke fraude op giftenaftrek. Ik begrijp de vraag en wil graag zorgen dat je de informatie krijgt om jullie onderzoek verder te helpen. De vraag die gesteld is letterlijk uitvoeren, vind ik echter zeer riskant in verband met privacy, proportionaliteit en het publieke debat over gebruik van data door overheden en anderen. De opdracht klinkt als een doelredenering en kan zomaar een eigen leven gaan leiden. Ik heb daarom het volgende bedacht. BI&A maakt een statistische analyse op de giftenaftrek en zoekt naar anomalieën. De uitkomst rechtvaardigt andere en verdere analyse en houdt de vraagstelling objectief."*
(b)"Deze casus betreft een quick-scan naar de compliance van de toeslag-aanvragers met de Ghanese nationaliteit. En men concludeert: *"Het is uit deze quick-scan niet duidelijk geworden of de oorzaken van eventueel misbruik liggen bij de nationaliteit van de doelgroep danwel worden bepaald door een geografische samenhang (Amsterdam en Amsterdam Zuidoost."*
Ik heb de stukken hierover openbaar gemaakt en deze informatie ook voorgelegd aan de Adviescommissie en de ADR ten behoeve van hun onderzoeken. Ik heb de Autoriteit Persoonsgegevens verzocht om deze signalen mee te nemen in het lopende onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens naar het gebruik van nationaliteit bij Toeslagen.

Op basis van deze signalen heb ik wel al eerder de opdracht gegeven, uitgezonderd indien er een expliciete wettelijke grondslag voor is, nationaliteit niet meer te gebruiken ten behoeve van de handhavingstaak van de Belastingdienst. Gegevens over de tweede nationaliteit (naast de Nederlandse nationaliteit) spelen in de wetgeving geen rol en zouden ook in de uitvoering geen

rol mogen spelen. Voor medewerkers van Toeslagen zijn deze gegevens niet meer raadpleegbaar zoals ik in mijn brief van 20 september jl. heb aangegeven. De verwijdering van deze gegevens in de systemen, voor de gehele Belastingdienst, zal voor het einde van dit jaar worden afgerond.

Tot slot meld ik u dat ook de Nationale ombudsman bezig is met een onderzoek naar de behandeling van klachten bij de overheid over etnisch profileren. Bij afronding van dat onderzoek informeer ik uw Kamer over de resultaten die de Belastingdienst betreffen.

Hoe ga ik verder

Ik realiseer mij dat de compensatie - waar de getroffen ouders zolang op hebben moeten wachten - het onrecht dat hen is aangedaan niet volledig kan wegnemen. De compensatie aan de getroffen ouders voelt voor mij als de enige juiste oplossing. Maar hier stopt het niet. De Adviescommissie gaat in aan het einde van dit jaar in haar eindoordeel nog in op de vraag of er verandering en verbetering van het bestuurlijk proces en de rechtsbescherming van burgers mogelijk is om herhaling te voorkomen. Daarnaast zal de Adviescommissie samen met de ADR nog ingaan op de vraag hoe de institutionele vooringenomenheid heeft uitgewerkt in andere CAF-zaken. Zij zal daarbij ingaan op de vraag welke situaties als aanverwante gevallen kunnen worden gezien. Ik hoop u daar na het Kerstreces over te informeren.

Vooruitlopend daarop zal ik, zoals toegezegd in mijn brief van 8 november jl., voor alle toeslagen voorlopig geen nieuwe dwanginvorderingsmaatregelen nemen in gevallen waarin een persoonlijke betalingsregeling wegens opzet/grove schuld is afgewezen. Ook wordt er bij nieuwe verzoeken om een persoonlijke betalingsregeling voor een toeslagschuld voorlopig geen onderzoek gedaan naar opzet/grove schuld, tenzij er in het voortraject (de toekenningsfase) een inmiddels onherroepelijk geworden vergrijpboete is opgelegd of strafrechtelijke vervolging is ingesteld. Dit geldt ook voor verzoeken die nog niet onherroepelijk vaststaan, omdat er bijvoorbeeld nog een bezwaar- of beroepsprocedure loopt. Mijn toezegging geldt in beide situaties in ieder geval totdat het eindrapport van de Adviescommissie en het rapport van de ADR zijn gepubliceerd. Na die publicatie zal ik bezien op welke wijze omgegaan wordt met de oude gevallen.

Ik betreur de hele gang van zaken en heb al eerder laten weten het aangedane onrecht te willen herstellen en naar de toekomst toe te voorkomen. Daarom wil ik dat de veelheid aan ingezette maatregelen tot daadwerkelijke verbeteringen voor toeslaggerechtigden gaan leiden. Voor zover het knelpunten in de wetgeving betreft doe ik dat samen met andere bewindspersonen. Mijn gedrevenheid om dit op te lossen en in de toekomst te voorkomen is onverminderd groot.

Hoogachtend,

Menno Snel

Bijlage 1 Afgeronde en lopende toezeggingen CAF-11

Tabel 1: Afgeronde toezeggingen CAF-11

Nr.	Datum toezegging	Vindplaats	Afgeronde toezegging
1	11-okt-18	Brief, 31066 nr. 434	Herbeoordeling van de lopende CAF-11 beroepszaken.
2	11-okt-18	Brief, 31066 nr. 434	Schadevergoeding vanwege schending van de redelijke termijn bij bezwaarafhandeling.
3	11-jun-19	Brief, 31066 nr. 490	Om te voorkomen dat ouders verder in de problemen komen, is besloten dat in afwachting van de adviezen van de Adviescommissie de (dwang) invordering en verrekeningen met lopende toeslagen in deze CAF 11 met onmiddellijke ingang zal worden opgeschort.
4	11-jun-19	Brief, 31066 nr. 490	Samen met de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid nader onderzoeken of in dergelijke situaties tot een meer proportionele benadering kan worden gekomen.
5	11-jun-19	Brief, 31066 nr. 490	De Kamer informeren over gesprekken met ouders.
6	11-jun-19	Brief, 31066 nr. 490	Voor medewerkers van Toeslagen zijn de (historische gegevens over de) tweede nationaliteit niet meer in de systemen raadpleegbaar. De volledige verwijdering van deze gegevens in de systemen is eind dit jaar gereed.
7	11-jun-19	Brief, 31066 nr. 490	Benadrukt wordt dat etnisch profileren ten strengste wordt afkeurt. Om elke twijfel hierover weg te nemen is het goed dat de Autoriteit Persoonsgegevens onderzoek doet naar de verwerking van bijzondere persoonsgegevens zoals nationaliteit bij de Belastingdienst. De Staatssecretaris zal bij de AP ook het belang hiervan aangeven.
8	11-jun-19	Brief, 31066 nr. 490	BD werkt volledig mee aan AP onderzoek.
9	11-jun-19	Brief, 31066 nr. 490	Informeren over de voortgang van de deelname van Toeslagen in het traject 'Maatwerk in Dienstverlening' van de Secretarissen-Generaal, uitgevoerd door ABD Topconsult.
10	19-jun-19	Debat AO – Belastingdienst, 31066 nr. 513	Schriftelijk informeren over hoe het proces rond de opdrachtverlening aan de EDP-auditors inzake het zoeken van aanvullende stukken in de CAF 11-zaak is verlopen.
11	28-jun-19	Brief met antwoorden op Kamervragen, 31066 nr. 517	Indien doorzoeking FIOD-CAF schijf tot nieuwe informatie leidt zal de Kamer geïnformeerd worden.
12	28-jun-19	Brief met antwoorden op Kamervragen, 31066 nr. 517	Om te voorkomen dat ouders in deze CAF 11 zaak (verder) in problemen kunnen komen, wordt de toezegging uitgebreid met betrekking tot opschorten, ook bij andere toeslag- en/of belastingschulden.
13	28-jun-19	Brief met antwoorden op Kamervragen, 31066 nr. 517	Over de periode van de opschorting zal geen invorderingsrente in rekening worden gebracht.
14	28-jun-19	Brief met antwoorden op Kamervragen, 31066 nr. 517	Toesturen van de cultuurscan van de ADR.
15	28-jun-19	Brief met antwoorden op Kamervragen, 31066 nr. 517	De Kamer informeren bij de volgende voortgangsrapportage over de Belastingdienst over de invulling van het externe onderzoek naar de opvolging van de aanbevelingen van de Commissie onderzoek Belastingdienst, de commissie Borstlap/Joustra, over met name de cultuur bij de Belastingdienst.
16	2-jul-19	Brief, 31066 nr. 498	Meer aandacht voor cultuur bij Belastingdienst: bij de volgende voortgangsrapportage een passage over cultuur.
17	3-jul-19	Brief, 31066 nr. 501	De brieven en e-mails worden overhandigt aan de adviescommissie uitvoering toeslagen.
18	4-jul-19	Debat AO - stopzetten kinderopvangtoeslag, 31066 nr. 520	Toezegging dat de Kamer uiterlijk 1 oktober nog eens zal informeren over de stand van zaken omtrent de schadevergoeding voor de betrokken ouders.
19	4-jul-19	Debat AO - stopzetten kinderopvangtoeslag, 31066 nr. 520	Toezegging dat de Kamer zal worden geïnformeerd over het mogelijke verschil tussen het aantal stukken waar de landsadvocaat over beschikte en het aantal stukken dat deel uitmaakte van de WOB-procedure in juni 2018.
20	4-jul-19	Debat AO - stopzetten kinderopvangtoeslag, 31066 nr. 520	Toezegging dat niet dezelfde mensen die voor CAF 11 procesmatig verantwoordelijk waren ook bij het huidige onderzoek naar CAF 11 betrokken zijn.

Nr.	Datum toezegging	Vindplaats	Afgeronde toezegging
21	4-jul-19	Debat AO - stopzetten kinderopvangtoeslag, 31066 nr. 520	de Tweede Kamer direct informeren over het advies van Commissie Donner als dat beschikbaar zal komen.
22	4-jul-19	Debat AO - stopzetten kinderopvangtoeslag, 31066 nr. 520	De schade geleden door de ouders in 2012 en 2013 ook vergoed zal worden, inclusief voor de ouders die niet in bezwaar zijn gegaan en de ouders die de terugvorderingen van de toeslagen wel betaald hebben
23	4-jul-19	Motie VAO stopzetten kinderopvangtoeslag, 31066 nr. 503	Omtzigt c.s.; gedupeerde ouders spoedig schadeloosstellen + tussenrapportage uiterlijk 1 oktober
24	4-jul-19	Motie VAO stopzetten kinderopvangtoeslag, 31066 nr. 509	Omtzigt en Lodders; richtlijn klokkenluiders implementeren, specifiek CAF 11 klokkenluider, in oktober rapporteren over uitvoering van motie
25	4-juli-19	Motie VAO stopzetten kinderopvangtoeslag, 31066 nr. 506 (eerste deel)	Van Weyenberg c.s.; borgen dat de Belastingdienst een dubbele nationaliteit niet meer als risico-indicator gebruikt bij het toekennen van toeslagen.
26	9-jul-19	Brief, 31066 nr. 510	Indien een belanghebbende in CAF rechtszaken verzoekt om de procedure tijdelijk aan te houden zal dit door Toeslagen vanzelfsprekend worden ondersteund. Actief zal de mogelijkheid om rechtszaken aan te houden via de advocaten bij alle belanghebbenden in CAF rechtszaken onder de aandacht worden gebracht.
27	12-jul-19	Brief, 31066 nr. 512	Toeslagen zal per direct in rechtszaken de menselijke maat hanteren.
28	12-jul-19	Brief, 31066 nr. 512	Indien een belanghebbende in CAF-rechtszaken verzoekt om de procedure tijdelijk aan te houden zal dit door Toeslagen vanzelfsprekend worden ondersteund.
29	23-aug-19	Brief, 31066 nr. 518	Gedurende de procedure zal de Belastingdienst/ Toeslagen een gelakte versie van het (volgens de Belastingdienst/Toeslagen) volledige dossier doen toekomen aan zowel de belanghebbende als de rechter.
30	23-aug-19	Brief, 31066 nr. 518	Zoals te doen gebruikelijk krijgt de rechter voor zijn beoordeling ook een ongelakte versie van het (volgens de Belastingdienst/Toeslagen) volledige dossier.
31	5-sep-19	Brief 31066 nr. 519	Nadere informeren over vraag AUT aan ADR over afrondingsverschillen
32	20-sep-19	Brief met 4 sets antwoorden op Kamervragen, 31066 nr. 529	Diverse vaktechnisch waarborgen ingevoerd
33	20-sep-19	Brief met 4 sets antwoorden op Kamervragen, 31066 nr. 529	Collegiale toetsing bij beroepszaken wordt strikt voorgeschreven in een nieuwe werkinstructie
34	20-sep-19	Brief met 4 sets antwoorden op Kamervragen, 31066 nr. 529	Voor medewerkers van Toeslagen zijn de historische gegevens over de tweede nationaliteit niet meer in de systemen raadpleegbaar.
35	20-sep-19	Brief met 4 sets antwoorden op Kamervragen, 31066 nr. 529	Cultuur is tot vierde pijler van beheerst vernieuwen gemaakt.
36	20-sep-19	Brief met 4 sets antwoorden op Kamervragen, 31066 nr. 529	Tijdelijk extra personeelscapaciteit vrijgemaakt van andere dienstonderdelen voor het doorlichten van dossiers.
37	9-okt-19	Brief, 31066 nr. 530	In de kabinetsreactie wordt ingegaan op: 1. een aanpak over hoe gedupeerde ouders tegemoet worden gekomen, 2. met welke aanpak herhaling in de toekomst wordt voorkomen en, 3. een uitgebreide analyse en weging van alle beschikbaar gekomen informatie.
38	9-okt-19	Brief, 31066 nr. 530	Tezamen met de brief zullen de documenten gestuurd worden die ook onderdeel zijn van een Wob-verzoek.
39	4-nov-19	Toezegging bij het WGO van het pakket Belastingplan 2019	Analyse op de interne stukken, inclusief duiding en politieke weging.
40	4-nov-19	Toezegging bij het WGO van het pakket Belastingplan 2019	Toezeggingen opschorten (dwang)invorderingsmaatregelen.
41	8-nov-19	Brief antwoorden WGO, 35302 nr. 26	Zo spoedig mogelijk terugkomen op verzoek om de groep toeslagschuldenaren met opzet/grove schuld in te delen in categorieën naar grootte van de schuld

Tabel 2: Lopende toezeggingen CAF-11

Nr.	Datum toezegging	Vindplaats	Lopende toezegging	Stand van zaken
1	11-okt-18	Brief, 31066 nr. 434	Intern onderzoek naar informatiebeheer bij Toeslagen	Onderzoek afgerond, implementatie loopt
2	11-okt-18	Brief, 31066 nr. 434	Verbeteren vaktechnische inbedding van Toeslagen in de Belastingdienst	In gang gezet bij Toeslagen
3	21-mrt-19	Motie debat over evaluatierapport over het onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslag, 31066 nr. 468	Omtzigt; een voorstel aan de Kamer te doen toekomen voor een extern onderzoek naar mogelijkheden tot verbetering van de praktische rechtsbescherming van de burger in belasting- dan wel toeslagzaken	Wordt opgepakt na Adviescommissie uitvoering toeslagen II
4	11-jun-19	Brief, 31066 nr. 490	Eind 2019 volledige verwijdering gegevens tweede nationaliteit bij Nederlanders uit de systemen	Wordt voor eind 2019 voltooid
5	11-jun-19	Brief, 31066 nr. 490	Terugkomen op verzoek uit motie Omtzigt rechtsbescherming in belastingzaken	Wordt opgepakt na Adviescommissie uitvoering toeslagen II
6	11-jun-19	Brief, 31066 nr. 490	Probleemanalyse grote uitvoeringsorganisatie begin 2020.	In november/december stuurt het kabinet een brief met de stand van zaken
7	11-jun-19	Brief, 31066 nr. 490	Samen met de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid nader onderzoeken of in dergelijke situaties tot een meer proportionele benadering kan worden gekomen.	Loopt mee in beleidswijziging (binnen 26 weken) op uitspraken Raad van State van 23 okt 2019
8	4-jul-19	Motie VAO stopzetten kinderopvangtoeslag, 31066 nr. 506 (tweede deel)	Van Weyenberg c.s.; na onderzoeken AP en NO de kamer zo spoedig mogelijk informeren	Onderzoeken AP en NO zijn nog niet beschikbaar
9	4-jul-19	Motie VAO stopzetten kinderopvangtoeslag, 31066 nr. 508	Lodders c.s.; Pijler Cultuur toevoegen aan Jaarplan 2020	Jaarplan 2020 wordt in november naar de TK gestuurd
10	9-jul-19	Brief, 31066 nr. 510	De bevindingen van de ADR zullen, zo snel als deze beschikbaar zijn, gedeeld worden met de Kamer en de Adviescommissie.	ADR rapport eind 2019 verwacht
11	12-sep-19	Toezegging bij VSO Ambtshalve toekenning kindgebonden budget	Naar aanleiding van de aangehouden motie Leijten/Kwint (35010 nr. 22) kijken naar het niet verrekenen met openstaande Toeslagen	Bij CAF-11 wordt niet verrekend, over herstelactie kindgebonden budget wordt nog in november een reactie gegeven
12	20-sep-19	Brief met 4 sets antwoorden op Kamervragen, 31066 nr. 529	De volledige verwijdering van gegevens over tweede nationaliteit in de systemen is eind 2019 gereed	Wordt voor eind 2019 voltooid
13	20-sep-19	Brief met 4 sets antwoorden op Kamervragen, 31066 nr. 529	Vaktechnische infrastructuur ook bij Toeslagen	In gang gezet bij Toeslagen
14	20-sep-19	Brief met 4 sets antwoorden op Kamervragen, 31066 nr. 529	Ambtelijke werkgroep met SZW die onderzoekt of meer proportionele benadering mogelijk is.	Loopt mee in beleidswijziging (binnen 26 weken) op uitspraken Raad van State van 23 okt 2019
15	25-sep-19	Debat AO Belastingdienst	Gezamenlijk met de bewindspersoon van Sociale Zaken een kabinetsreactie te geven op het zwartboek Toeslagen van Kamerlid Leijten	De reactie wordt begin volgend jaar gestuurd.
17	15-nov-19	In deze brief	Instellen onafhankelijke bezwaarschriftencommissie en een commissie van wijzen/deskundigen die worden geraadpleegd indien Toeslagen voornemens is een aanvraag om compensatie af te wijzen	Op korte termijn zal u worden geïnformeerd over de samenstelling van deze commissies

Bijlage 2 Voorbeeldbrief CAF 11

Kantoor Utrecht

> Postbus 4510, 6401 JA HEERLEN NEDERLAND

Telefoon 088 - 155 14 00

<Naam>
<Adres>
<PC> <Woonplaats>
<Land>

Datum
16 november 2019

Uw kenmerk
<BSN>

Kenmerk
T-C DR CAF-11

Betreft
Opvolging Adviescommissie uitvoering Toeslagen

Beste <meneer/mevrouw> <Achternaam geadresseerde>,

U bent een van de betrokken ouders in het CAF 11-dossier. In deze brief informeren wij u over de laatste stand van zaken. De Adviescommissie uitvoering toeslagen heeft de afgelopen maanden het stopzetten van de kinderopvangtoeslag van een groep ouders over de jaren 2012 t/m 2014 geanalyseerd. Op 14 november 2019 heeft de commissie, onder leiding van oud-minister Donner, het adviesrapport over het eerste deel van het onderzoek aangeboden aan de staatssecretaris van Financiën en aan Belastingdienst/Toeslagen. De staatssecretaris en Belastingdienst/Toeslagen volgen het advies volledig op.

De Adviescommissie heeft het advies gegeven om de ouders waarvan de kinderopvangtoeslag is verlaagd of stopgezet, voor een of meerdere jaren in de periode 2012 t/m 2014, te compenseren. Toeslagen heeft namelijk in de CAF 11-zaak vooringenomen gehandeld en doelbewust de grenzen van de handhaving opgezocht en overschreden. En veel ouders zijn daarvan de dupe geworden.

De Adviescommissie geeft aan dat de compensatie alleen niet wordt toegekend, in het geval er sprake is van een ernstige onregelmatigheid. Het gaat dan om ouders die bijvoorbeeld valse facturen hebben gebruikt of kinderopvangtoeslag hebben aangevraagd voor een kind dat ouder is dan de maximale leeftijdsgrens voor kinderopvangtoeslag. Er wordt een commissie van buiten Toeslagen gevraagd om deze gevallen te beoordelen. Maar we weten al dat bij het overgrote deel van de betrokken ouders in het CAF 11-onderzoek geen sprake is van ernstige onregelmatigheden.

De compensatieregeling
Omdat voor elke ouder een individuele beoordeling en berekening nodig is, kan ik vandaag nog niet aangeven wat het advies voor u persoonlijk betekent. Wel geef ik hieronder aan waaruit de compensatieregeling bestaat:

1. U krijgt het totale bedrag terug dat als gevolg van het onderzoek over de jaren 2012 t/m 2014 is gecorrigeerd. Dit is het bedrag waarmee de kinderopvangtoeslag is verminderd en die u hebt moeten terugbetalen.
2. Daarnaast krijgt u een bedrag van € 500 voor ieder half jaar vanaf het moment dat de kinderopvangtoeslag is verlaagd of stopgezet totdat de kinderopvangtoeslag volledig is hersteld. Dit bedrag is niet hoger dan de correctie (zie punt 1). Stel u krijgt een correctie van € 2.000, dan kunt u maximaal €1.500 € 500 hierboven op krijgen.
3. U krijgt een aanvullende 25% van de totale correctie (zie punt 1). Stel: er is € 10.000 gecorrigeerd, dan krijgt u een aanvullende € 2.500 hierboven op.
4. Als er extra kosten in rekening zijn gebracht die u hebt moeten betalen bij het terugbetalen van de kinderopvangtoeslag, dan krijgt u die kosten volledig vergoed.
5. Als u juridische bijstand hebt gehad bij bijvoorbeeld het indienen van een bezwaar of beroep en u hebt deze nog niet vergoed gehad, dan krijgt hiervoor een vergoeding conform de wet.
6. Als u nog een openstaande toeslagenschuld hebt of u hebt eerder al een bedrag ontvangen omdat u (deels) in het gelijk bent gesteld in bijvoorbeeld bezwaar of beroep, dan wordt dit bedrag van de compensatie afgehaald. Het bedrag dat overblijft krijgt u uitgekeerd.

Wanneer krijgt u bericht?
Wij proberen u voor het eind van dit jaar bericht te sturen over wat het advies voor u persoonlijk betekent en de eventuele compensatie. Wij nemen daarbij eventuele lopende bezwaren, beroepen of herzieningsverzoeken ook mee. Wilt u ook dat wij u dan bellen om dit toe te lichten? Geef dan uw telefoonnummer aan ons door.

Meer informatie
Hebt u nog vragen? Of wilt u uw telefoonnummer doorgeven? Dan kunt u ons bellen op telefoonnummer 088 – 155 14 00, bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 09.00 en 17.00 uur. U kunt vragen naar meneer [ ] of meneer [ ].

Wilt u het adviesrapport nalezen, dan kan dat op [link].

Met vriendelijke groet,

Agaath Cleyndert
Directeur Belastingdienst/Toeslagen

Bijlage 3

Opdrachtformulering onderzoek structuur Belastingdienst

Aanleiding
Als een van de grootste publieke uitvoerders van Nederland heeft de Belastingdienst een omvangrijke en wezenlijke opdracht. De Belastingdienst geeft uitvoering aan de heffing, controle en inning van belastingen en premies, de controle op de naleving van wetgeving, de toekenning van en controle op toeslagen en de opsporing. Door de impact van het handelen op burgers en bedrijven is het belang van goede dienstverlening groot en het afleggen van verantwoording cruciaal. Dit vereist transparantie en politiek draagvlak.

Context
Structuur en sturing liggen ten grondslag aan een goede uitvoering van de taken van de Belastingdienst. Met de opvolging van de aanbevelingen van de Commissie Onderzoek Belastingdienst en de inspanningen onder het Beheerst Vernieuwen programma zijn stappen gezet om de interne bestuur- en beheersbaarheid te verbeteren. De implementatie van de topstructuur is daar een voorbeeld van. Tegelijkertijd is duidelijk dat de opgave om de bestuurbaarheid te vergroten en de complexiteit terug te brengen onverminderd groot en urgent is. De CAF-problematiek, maar ook de geconstateerde onvolkomenheden van de Algemene Rekenkamer en problemen in de control hebben de hardnekkigheid van de problemen onderstreept. Om de organisatie optimaler te laten functioneren, en om in de toekomst waar mogelijk incidenten te voorkomen dan wel adequater op te lossen lijken aanpassingen nodig in de aansturing van de Belastingdienst en de onder de Belastingdienst vallende taken.

Verkleinen en vereenvoudigen
De redenering is dat verkleinen en vereenvoudigen van de Belastingdienst door het op- of afsplitsen ontvlechten of op (grotere) afstand zetten van onderdelen de organisatie effectiever maakt. Door het verkleinen van de span of control ontstaat meer focus en dedicated managementaandacht op de uitvoering van een samenhangend takenpakket en ruimte voor het werken aan de gewenste vernieuwing. Hierdoor wordt de organisatie minder complex en beter bestuurbaar.

Opdrachtformulering
Onderzoek of en hoe het ontvlechten of op (grotere) afstand zetten van Toeslagen, Douane en FIOD bijdraagt aan een betere aansturing van de Belastingdienst en de onder de Belastingdienst vallende taken.

Mogelijke modaliteiten:

1. *Ontvlechten binnen Financiën*
   Onderzoek voor elk van de drie of deze zelfstandig kunnen functioneren binnen het Ministerie van Financiën, welke zijn ingebed in de reguliere governance (driehoek eigenaar, opdrachtgever en opdrachtnemer).

2. *Ontvlechten met gedeelde backoffice*
   Onderzoek voor elk van de drie of deze zelfstandig kunnen functioneren binnen het Ministerie van Financiën, welke zijn ingebed in de reguliere governance (driehoek eigenaar, opdrachtgever en

opdrachtnemer), maar wel met (deels) gemeenschappelijke bedrijfsvoering en/of IT.

3. *Onderbrengen bij andere ministeries*
   Onderzoek voor elk van de drie of deze kunnen worden overgedragen aan een ander ministerie, bv het beleidsverantwoordelijke ministerie. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de inzichten uit lopende beleidsmatige trajecten om herpositionering te bezien (onder andere IBO Toeslagen, Douane-discussie, onderzoek alternatieve uitvoerders en de ministeriële commissie uitvoering).

Bij de verschillende modaliteiten wordt in beeld gebracht, wat deze modaliteit doet met de effectiviteit en de bestuurbaarheid van de Belastingdienst en de onder de Belastingdienst vallende taken, waarbij ook aandacht is voor het effect op het verstoren of vertragen van het huidige werk of de veranderaanpak. Tevens wordt in kaart gebracht wat het betekent voor de kosten, de verwevenheid tussen dienstonderdelen, de governance tussen het kerndepartement en de onderdelen, het transitiepad (draag- en veranderkracht) en het effect op burgers en bedrijven.

Opdrachtgever
De Secretaris-Generaal van het ministerie van Financiën, mw. M.R. Leijten.

Planning
Het streven is zo spoedig mogelijk te starten met de uitvoering van dit onderzoek door ABDTOPConsult. De oplevering van dit eerste deel is voorzien in het voorjaar van 2020. De verwachting is dat ABD TOPConsult niet zelf de expertise of mankracht heeft de consequenties kwantitatief in kaart te brengen en daarom zal in afstemming met en onder aansturing van ABDTOPConsult een externe partij worden aangetrokken die dit (verder) in kaart brengt. De resultaten van het tweede deel van de opdracht, inclusief de bijdrage van de externe partij volgen medio 2020. Het eerste deel zal daar dus niet op wachten.

Bijlage

Over de opdracht
De Belastingdienst is onderdeel van de Rijksoverheid en binnen die Rijksoverheid van het Ministerie van Financiën. De Belastingdienst draagt bij aan een financieel gezond Nederland. Dat doet de dienst door eerlijk en zorgvuldig belasting te heffen en te innen en toeslagen uit te keren. Daarnaast draagt de Belastingdienst bij aan een financieel gezonde, concurrerende en veilige Europese Unie. Bij de Belastingdienst werken op dit moment een kleine 30.000 mensen. De meeste mensen zijn werkzaam in 9 primaire procesdirecties. Daarnaast zijn er ondersteunende concerndirecties, corporate diensten en shared service organisaties. Voor meer informatie over de organisatie, zie het onderdeel 'Over ons' op Belastingdienst.nl.

Fiscaal/Blauw
- Kerntaken heffen en innen van rijksbelastingen en premies volksverzekeringen en toezicht houden op het naleven van fiscale wetten en regels.
- Werkt vooral in opdracht van Financiën en SZW, maar ook voor aantal andere departementen.

Toeslagen
- Kerntaken het uitbetalen van inkomensafhankelijke toeslagen voor kinderen, kinderopvang, huur en zorg.
- Werkt in opdracht van SZW, BZK en VWS.
- Andere wet- en regelgeving en doelgroep dan bij Blauw.
- Organisatie ingericht op efficiëncy (massale uitvoering, gericht op productie, relatief lagere schalen).
- Sinds de oprichting problematiek van balans tussen dienstverlening en fraudebestrijding.
- Eerder sprake van overheveling naar DUO met daarbij systeem van directe financiering opvanginstellingen: niet toe besloten (april 2018). Wel verbetertraject Kinderopvangtoeslag.

Douane
- Kerntaak het toezicht houden (mede namens EU) op de invoer, uitvoer en doorvoer van goederen.
- Werkt in opdracht van aanzienlijk aantal andere departementen (BuZa, BHOS, VWS, OCW, LNV, etc).
- Kabinetsreactie op rapport COB (2017) onderschrijft de eigen focus en dynamiek en welwillend om positie Douane opnieuw te bezien. Eerste stap is gezet met een eigen begrotingsartikel in 2019.

Fiod
- Kerntaak het opsporen van belastingfraude, financiële fraude en georganiseerde criminaliteit. Veel overeenstemming met de fiscale regelgeving die ook dominant is bij Blauw, maar ook regelgeving witwassen relevant.
- Werkt met en voor het OM en andere toezichthouders zoals DNB, AFM, Belastingdienst breder en politie

Persconferentie
Compensatie CAF 11-ouders
Naar aanleiding van publicatie interim-advies Donner
15 november 2019

1	Spreeklijn	2
2	Compensatie	5
3	Wettelijke grondslag	11
4	Communicatie ouders	14
5	Kengetallen	16
6	Maatregelen	19
7	Wob	24
8	Nationaliteit	26
9	Dossieropvraag ouders Rotterdam	28
10	Medewerkers/cultuur	29
11	Klokkenluider	30

1. Spreeklijn

Inleiding

- Gisteren heeft dhr. Donner namens de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen het adviesrapport 'Omzien in verwondering' gepresenteerd. Ik ben de commissie zeer erkentelijk voor het rapport en de geboden oplossing.
- Met deze oplossing kan ik eindelijk mijn belofte aan de CAF 11-ouders gestand doen om hen te compenseren voor het ontstane leed. Dat is het enige juiste dat ik kan en wil doen.
- De verhalen die de ouders voor de zomer met mij deelden, zitten nog vers in mijn hoofd. Ze hebben een diepe indruk achtergelaten. Ik betreur het dat zij in moeilijke omstandigheden zijn gekomen door toedoen van de overheid.
- Hoewel mijn vastberadenheid om het ongemak en onrecht dat deze ouders is aangedaan recht te zetten onverminderd groot was en is, staat zorgvuldigheid voorop. De Adviescommissie heeft tijd nodig gehad voor het vinden van een gerichte en juiste oplossing. Donner heeft die oplossing gister uitgebreid toegelicht: hij kan dat natuurlijk beter dan ik. Ik vat die oplossing graag kort aan u samen.

Oplossing

- Vandaag kan ik de ouders toezeggen dat zij een compensatie gaan ontvangen die uit een aantal onderdelen bestaat.

- Een bedrag ter compensatie van de correctiebesluiten
- Een bedrag van € 500 per halfjaar ter compensatie voor de immateriële schade.
- Een bedrag ter compensatie van de materiele schade van 25% van het compensatiebedrag van de correctiebesluiten
- Daarnaast krijgen de ouders die zich juridisch hebben laten bijstaan een compensatie voor de juridische bijstand, aanspraak maken op de wettelijke proceskostenvergoeding.
- De betaalde invorderingskosten over de afgelopen jaren worden vergoed.
- Bij de compensatie wordt rekening gehouden met de niet betaalde toeslagschuld.
- Nu de oplossing voorhanden is moeten de problemen ook zo gauw als mogelijk de wereld uit. Mijn streven is om nog dit jaar aan de ouders uit te betalen.

Adviesrapport

- De Adviescommissie heeft nauwgezet in beeld gebracht wat zich in het bewuste tijdsgewricht 2013 tot en met 2016 heeft afgespeeld. Daar trekt de Adviescommissie een aantal stevige conclusies. Die onderschrijf ik.
- De belangrijkste conclusie van het deeladvies is dat in de CAF 11-zaak de Belastingdienst vooringenomen heeft gehandeld. De grenzen van de handhaving zijn doelbewust opgezocht en wat mij betreft ook overschreden. De vermoedens van fraude

die de Belastingdienst destijds had mogen nooit op deze vooringenomen wijze doorwerken in het reguliere toezicht.

- De ouders in de CAF 11-zaak zijn slachtoffer geworden van de vooringenomen aanpak van de Belastingdienst.

- De analyse van de Adviescommissie toont ook de urgentie aan om extra maatregelen te nemen. Ik wil problemen als deze te allen tijde voorkomen. Ik wil dat de komende tijd aandacht uitgaat naar de cultuur bij Toeslagen, het hanteren van de menselijke maat, het inbouwen van juridische waarborgen, nadenken over de gewenste structuur, het stelsel an sich, invordering en het interne fraudebeleid.

- Die acties licht ik uit in de brief waarmee ik vandaag de Kamer informeer. Naast de Kamerbrief publiceer ik ook het Wob-verzoek, waarmee ik het totaalbeeld omtrent CAF complementeer. De informatie uit de Wob is en wordt door de Adviescommissie en de ADR gebruikt ten behoeve van hun opdrachten. In de Kamerbrief ga ik in op de beelden uit het Wob-verzoek.

- Ik neem nu graag de gelegenheid om uw vragen te beantwoorden.

2. Compensatie

Q: Waaruit bestaat de compensatieregeling?

A:

De compensatie is bedoeld voor alle ouders die bij CAF 11 betrokken zijn geweest, uitgezonderd evidente fraudegevallen. De compensatie uit het rapport bestaat uit 6 elementen

1. Het bedrag dat gemoeid is met het totaal van de correctiebesluiten die zijn genomen naar aanleiding van het CAF 11 onderzoek waardoor de kinderopvangtoeslag aanspraken van de getroffen ouders over de jaren 2012 t/m 2014 verminderden of tenietgingen; dit betreft maximaal € 5,3 miljoen voor 310 personen (uitgezonderd evidente gevallen).
2. Een forfaitair bedrag van € 500 voor immateriële schade voor ieder half jaar dat verlopen is tussen het eerste correctiebesluit in het kader van CAF 11 en het moment dat de aanspraken op kinderopvangtoeslag volledig zijn vergoed of de compensatie werd gegeven. Met een maximum van het bedrag dat is uitgekeerd onder 1).
3. Een forfaitair bedrag als compensatie voor veronderstelde materiële schade dat bestaat uit 25% van het bedrag onder 1). dit betreft maximaal € 1,3 miljoen voor 310 personen.
4. De (rente)kosten die in rekening zijn gebracht voor de invordering van de na het CAF-onderzoek teruggevorderde kinderopvangtoeslag worden volledig gecompenseerd, dit betreft € 165.000 bij 239 toeslaggerechtigden.

5. Een vergoeding van de kosten van juridische bijstand conform de reguliere forfaitaire bedragen voor zover deze kosten niet eerder werden vergoed.
6. Op het totaal aan compensatie onder 1 t/m 5 wordt in mindering gebracht:
   A. Eventuele bedragen die al zijn toegekend na bezwaar- en (hoger) beroepsprocedures tegen de correctiebesluiten of de herziening daarvan dit betreft € 2,6 miljoen voor 310 personen.
   B. Niet ingevorderde toeslagschulden, dit betreft € 1,0 mln. bij 83 personen.

Q. Heeft de compensatie consequenties voor de andere toeslagen of ontvangst van een bijstandsuitkering?

A.

- Indien de compensatie in 2019 (streven) wordt uitgekeerd heeft dat effect op de toeslagen in 2020 (peildatum 1-1-2020). Als door de compensatie de vermogensgrenzen voor de zorgtoeslag en/of huurtoeslag en/of kindgebonden budget wordt overschreden en daarmee één of meerdere van deze toeslagen wegvallen zal dit voor het jaar 2020 worden gecompenseerd. Dit op basis van de definitieve aanslagen IB 2020 en definitieve beschikking(en) toeslagen voor 2020.
- De compensatie zal worden uitgezonderd van de vermogenstoets in de Participatiewet zodat er geen negatief effect optreedt voor personen met een bijstandsuitkering.

Q. Welke fiscale consequenties zijn er?

A.

- De compensatie is niet belast voor box 1 (het is geen vergoeding voor inkomensschade)
- Wel valt het onder box 3, in de enkele gevallen waarvoor dit een extra heffing kan opleveren wordt geen compensatie gegeven.

Q. Wanneer en in hoeveel gevallen is sprake van evidente gevallen zonder compensatie?

A.

- De evidente gevallen die geen compensatie krijgen zijn door de commissie AUT benoemd, dit zijn er slechts enkelen. Van een evident geval is bijvoorbeeld sprake als het kind het hele jaar niet naar de kinderopvang is geweest of als er aantoonbaar valse stukken zijn opgemaakt.
- Bij een evident geval wordt alleen het specifieke jaar niet gecompenseerd.
- Wanneer over alle jaren de ouder niet heeft gereageerd op de correspondentie van Toeslagen of de afdeling Invordering, vindt geen compensatie plaats [PM: beleidsbesluit]
- Indien afwijzing van het verzoek tot compensatie aan de orde is, zal een onafhankelijke commissie beoordelen of de afwijzing terecht is.
- De ouder kan in bezwaar en beroep gaan tegen het besluit inzake de compensatie.

Voorbeelden burgers – evt ombouwen naar factsheet/handout/bijlage Kamerbrief

Voorbeeld (1):
Een ouder had € 12.000 kinderopvangtoeslag over 2014 aangevraagd en dit tot aan het CAF 11 onderzoek uitgekeerd gekregen. Per 1 september 2014 werd de toeslag stopgezet en vervolgens werd de al uitbetaalde toeslag van € 8.000 teruggevorderd. Ook werd over 2012 en 2013 de uitbetaalde toeslag van 2x € 12.000 teruggevorderd. In totaal had de burger daardoor een schuld van € 24.000 + € 8.000 = € 32.000. Hij is in bezwaar geweest, maar dit bezwaar is afgewezen. De ouder heeft niet verder geprocedeerd. De ouder heeft in totaal € 15.000 terugbetaald, maar € 17.000 staat nog open.

Er is bij deze burger geen sprake van fraude of een evident geen recht op toeslag, daarom heeft hij recht op compensatie.

De compensatie wordt als volgt berekend:

Het bedrag dat gemoeid ging bij de correctiebesluiten	3x €12.000 = € 36.000 toeslag
Hij krijgt daarbij 25% immateriële schadevergoeding =	€ 9.000
Plus een vergoeding van € 500 voor elk half jaar vanaf de correctie tot aan het volledige herstel (gesteld op 1-1-2020) = 5,5 jaar = € 500 * 11 =	€ 5.500

Betaalde invorderingskosten en een forfaitaire proceskostenvergoeding worden individueel daarbij gerekend, maar voor de eenvoud buiten beschouwing gelaten.

De totale vergoeding wordt berekend op:	€ 50.500
De openstaande schuld gaat hiervan af:	€ 17.000
Daardoor ontvangt de ouder:	**€ 33.500**

Voorbeeld (2):
Een ouder had € 12.000 kinderopvangtoeslag over 2014 aangevraagd en dit tot aan het CAF 11 onderzoek uitgekeerd gekregen. Per 1 september 2014 werd de toeslag stopgezet en vervolgens werd de al uitbetaalde toeslag van € 8.000 teruggevorderd. Ook werd over 2012 en 2013 de uitbetaalde toeslag van 2x € 12.000 teruggevorderd. In totaal had de burger daardoor een schuld van € 24.000 + € 8.000 = € 32.000. Hij is over alle jaren in bezwaar en beroep geweest. Over 2012 is het beroep afgewezen, en over 2013 en 2014 is het geheel toegekend op 1-1-2018.

Deze burger heeft over zijn terugvordering over 2012 € 10.000 terugbetaald en € 2.000 staat nog open. Over 2013 en 2014 is er geen openstaande schuld meer, de toeslag is immers weer toegekend.

Bij deze burger was in 2012 evident geen recht op toeslag, omdat het betreffende kind ouder dan 4 jaar was. In 2013 en 2014 was er kinderopvang voor het 2e kind dat jonger dan 4 jaar was.

De compensatie wordt als volgt berekend:

Over het jaar 2012 geen compensatie, de schuld van € 2.000 blijft in stand.	
In totaal zijn de correctiebesluiten 2x €12.000 =	€ 24.000 toeslag
Hij krijgt daarbij 25% immateriële schadevergoeding =	€ 6.000
Plus een vergoeding van € 500 voor elk half jaar vanaf de correctie tot aan het volledige herstel (1-1-2018) = 3,5 jaar = € 500 * 7 =	€ 3.500

Betaalde invorderingskosten en een forfaitaire proceskostenvergoeding worden individueel daarbij gerekend, maar voor de eenvoud buiten beschouwing gelaten.

De totale vergoeding wordt berekend op:	€ 33.500
De openstaande schuld over 2012 gaat hiervan af:	€ 2.000
Daardoor ontvangt de ouder:	**€ 31.500**

3. Wettelijke grondslag

Q. Hoe gaat u de compensatieregeling juridisch vormgeven?

A.

- De Adviescommissie concludeert dat er nu geen wettelijke grondslag is voor een compensatieregeling.
- Ik zal daarom op korte termijn komen met een voorstel voor een wettelijke grondslag.
- Vooruitlopend daarop vaardig ik een beleidsbesluit uit, zodat de ouders op korte termijn de compensatie ontvangen.
- Dit beleidsbesluit zal zodra de wetgeving met terugwerkende kracht in werking is getreden worden omgezet in een ministeriële regeling.

Q. Gaat u ook in andere CAF-zaken compensatie geven?

A.

- Voor conclusies over de andere CAF-zaken wacht ik het onderzoeksrapport van de ADR af.
- De ADR bekijkt in welke CAF gerelateerde gevallen vanaf 2013 op vergelijkbare wijze is gehandeld.
- Daarbij vergelijkt de ADR de handelwijze van Toeslagen met het CAF 11-dossier. Specifiek wordt gekeken naar de stopzetting, de bezwaar- en beroepsbehandeling en het gebruik van de tweede nationaliteit.
- Ik wil dus niet op de zaken vooruit lopen.
- De Adviescommissie beveelt evenwel aan dat een regeling eenvoudig kan worden verbreed voor aanverwante gevallen. Daar zullen zij in het tweede adviesrapport nog verder op terugkomen.
- Zoals gezegd omarm ik de aanbevelingen van de Adviescommissie.
- Bij de vormgeving van de wettelijke grondslag volg ik deze aanbeveling uiteraard op.

Q. Geeft het advies aanleiding om de Awir te wijzigen?

A.

- Het advies dat er nu ligt laat zien dat het toeslagenstelsel niet werkt zoals het oorspronkelijk bedoeld is. Allereerst zal ik de compensatieregeling in een ministeriële regeling gaan vastleggen en voor dat doel een grondslag in de wet opnemen (Fiscale verzamelwet 2021).
- Het IBO-rapport deel 1 dat onlangs openbaar is gemaakt bevat een heleboel voorstellen om het toeslagenstelsel te verbeteren.
- Ook kijk ik reikhalzend uit naar het IBO-rapport deel 2 waarin aanbevelingen voor herziening van het stelsel voor de lange termijn worden gedaan en naar het tweede deeladvies van de adviescommissie.
- Het kabinet zal begin volgend jaar met een reactie komen op de 2 IBO-rapporten. Dat zal hoogstwaarschijnlijk gaan leiden tot wijzigingen van de Awir.
- Daarnaast zal de Awir ook worden aangepast in verband met de recente uitspraken van de Raad van State. De Belastingdienst heeft nu ruimte in de wet om in bijzondere gevallen af te zien van terugvordering. Hier zal nog nadere invulling aan gegeven moeten worden.

4. Communicatie ouders

Q. Hoe worden ouders op de hoogte gebracht van de oplossing?

A.

- Vandaag (vrijdag 15 november) verstuurt Toeslagen een brief aan alle CAF-11 ouders.
- Ik ga ervan uit dat deze morgen (zaterdag 16 november) op de mat ligt. De brief is toegevoegd als bijlage bij de Kamerbrief.
- In deze brief wordt het advies van Donner kort toegelicht en geef ik aan het advies op te volgen.
- Er is een telefoonnummer opengesteld, speciaal voor de CAF 11-ouders. Zij kunnen daar toelichting krijgen en hun vragen stellen
- De mensen die zich eerder bij de Belastingdienst hebben gemeld hebben al een brief ontvangen, dat zij na de ADR verder bericht krijgen over vergelijkbaarheid met CAF 11.
- Ouders krijgen het bedrag vervolgens zo snel mogelijk op hun rekening. Dat is in veel gevallen waarschijnlijk nog in 2019. Bij enkele ouders vraagt het formulier mogelijk om nadere bestudering. Zij krijgen begin 2020 helderheid.

Q. Waar kunnen deze en ook andere ouders terecht met vragen wat dit voor hun situatie betekent?

A.

- Ouders kunnen altijd terecht bij de Belastingtelefoon, die de gegevens doorgeeft aan Toeslagen.
- Toeslagen houdt een overzicht bij van deze 'zelfmelders' om hen, zodra er duidelijkheid is over een situatie, te informeren.
- Aan de hand van het onderzoek van de ADR en het vervolgadvies van Donner over andere CAF zaken wil ik ouders met soortgelijke omstandigheden als in het CAF 11-dossier zo snel mogelijk laten weten of zij in aanmerking komen voor compensatie.

5. Kengetallen

CAF 11

- Bij CAF 11 zijn nu 310 ouders in beeld. Toeslagen verstuurt vandaag aan hen een brief met toelichting op de compensatieregeling.
- Zoals de commissie ook aangeeft is het lastig gebleken om de aantallen inzichtelijk te krijgen, ook omdat in het verleden wisselende definities zijn gebruikt.

Financieel belang CAF 11

- Ik verwacht dat verreweg de meeste ouders in aanmerking komen voor de compensatieregeling.
- Toeslagen zal zo snel mogelijk aangeven waar sprake is van evidente gevallen. De in te stellen "commissie van wijzen" zal deze gevallen beoordelen en vaststellen of inderdaad sprake is van geen recht op compensatie.
- Het totale bedrag dat in eerste instantie is gecorrigeerd bij de ouders in CAF 11 is € 5,3 miljoen.
- In de tussenliggende periode heeft na bezwaar en (hoger) beroep al tegemoetkoming plaatsgevonden als de burger (deels) in het gelijk is gesteld.
- Het totale bedrag dat nu gecorrigeerd is bij de ouders in CAF 11 is € 2,8 miljoen.
- Er is in totaal nog een openstaande schuld van bijna € 1 miljoen.

Alle CAF-zaken bij Toeslagen

- Er zijn 169 CAF-zaken bij Toeslagen in beeld gebracht vanaf 2013 t/m 2019.
- Sommige CAF-zaken zijn in meerdere jaren herhaald, als we die samenvoegen telt het op tot bijna 150 CAF-zaken.
- In totaal zijn ruim 9.400 toeslaggerechtigden betrokken bij deze CAF-zaken.
- De ADR onderzoekt de CAF-zaken en brengt rond het einde van het jaar zijn rapport uit.
- De ADR beoordeelt in hoeverre de andere CAF-zaken vergelijkbaar zijn met CAF 11.
- Ik wacht het rapport met belangstelling af.

Verdieping alle CAF-zaken bij Toeslagen

- Het huidige beeld is dat er binnen de CAF-zaken iets meer dan 600 ouders zijn waarbij opzet/grove schuld is gesteld.
- In CAF-zaken die vanaf 2013 t/m medio 2016 zijn uitgevoerd, hebben stopzettingen van lopende toeslagen plaatsgevonden, zoals ook bij CAF 11 het geval was.
- Het gaat niet om alle CAF-zaken in deze periode en ook niet om alle personen in deze CAF-zaken.
- Naar het huidige inzicht gaat het om 35 CAF-zaken met dergelijke stopzettingen, inclusief CAF 11 gedurende 2013 t/m 2016. De ADR onderzoekt of dit aantal klopt.
- Daarvan zijn er 6 CAF-zaken waarin ook andere lopende toeslagen naast de kinderopvangtoeslag zijn stopgezet. Deze zaken zijn in 2014 en 2015 uitgevoerd.

Financieel belang alle CAF-zaken bij Toeslagen

- Het totale bedrag dat op dit moment als correctie in beeld is voor alle toeslaggerechtigden is bijna € 43 miljoen
- Dit bedrag is het verschil tussen de toeslagaanvragen vóór de start van de verschillende CAF-zaken en de huidige hoogte van de beschikkingen.
- In de tussenliggende periode heeft na bezwaar en (hoger) beroep al tegemoetkoming plaatsgevonden als de burger (deels) in het gelijk is gesteld.
- Er is in totaal nog een openstaande schuld van bijna € 29 miljoen.

6. Maatregelen

Q. Wat gaat u nu eindelijk doen om Toeslagen op de rails te krijgen en situaties als deze te voorkomen?

A.

- Ik wil situaties als CAF 11 te allen tijde voorkomen. Ik wil dat ouders nooit meer in een dergelijke situatie terechtkomen. Dit vraagt om verschillende acties die ik, ook al zou ik sneller willen, niet vandaag of morgen zijn geeffectueerd. Ik heb de volgende acties in gang gezet:
  - Cultuur: Ik vraag het externe bureau dat onderzoek gaat doen naar de cultuur van de Belastingdienst om gericht te kijken naar de huidige en gewenste cultuur bij Toeslagen. In afwachting van dat onderzoek ben ik aan de slag met het cultuurprogramma, waarbij ook binnen Toeslagen indringend met medewerkers en leidinggevenden wordt gesproken over en gereflecteerd op het gewenste gedrag. Daarnaast vraagt een meer mensgerichte handelwijze andere vaardigheden van medewerkers. Ik wil dat Toeslagen daarin investeert.
  - Menselijke maat: Ik wil dat de toeslaggerechtigde meer centraal komt te staan. Ik wil meer ruimte bieden aan proportionaliteit en maatwerk, een betere balans vinden tussen fraudebestrijding en dienstverlening en sturing en beheersing professionaliseren. Dat betekent dat de toeslagenorganisatie moet verbeteren en moderniseren.

- Juridische waarborgen: De juridische kennis moet beter worden geborgd. Als niet duidelijk is hoe op een juiste manier met een dilemma in de uitvoering moet worden omgegaan, wil ik dat tijdig wordt geëscaleerd. Zo kunnen knelpunten en ontwikkelingen tijdig worden gesignaleerd en kunnen de beleidsverantwoordelijke departementen in een vroeg stadium worden betrokken.
- Structuur: Het aanpassen van de structuur van de Belastingdienst kan zorgen voor vermindering van complexiteit, verbetering van de aansturing en daarmee het optimaler functioneren van de Belastingdienst. Ik laat daartoe onderzoeken of en hoe het verkleinen en vereenvoudigen van de Belastingdienst de organisatie effectiever kan maken.
- Toeslagenstelsel: De recente Raad van State uitspraken, de conclusies van de Adviescommissie over wet- en regelgeving en het IBO Toeslagen geven aanleiding om nog eens kritisch te kijken naar de systematiek en het stelsel van Toeslagen. Ook daarin wil ik dat de burger op meer maatwerk kan rekenen. Ik ga me, samen met de betrokken bewindspersonen, hierop beraden.
- Invordering: Er is de laatste weken aandacht voor de toets bij de opzet/grove schuld-kwalificaties. Daarbij wil ik in ieder geval kijken naar de intern gehanteerde doelmatigheidsgrens van € 10.000 en of voor deze kwalificatie kan worden aangesloten bij een vergrijpboete of strafrechtelijke vervolging. De ADR doet

ook onderzoek hoe we daar in het verleden mee zijn omgegaan. In afwachting daarvan hanteer ik de "pauzeknop".

- Fraudebeleid: Ik wil dat duidelijk wordt vastgelegd welke beslissingen in een dossier zijn genomen en waarom deze beslissingen zijn genomen. Dat is het in het CAF 11-dossier elke keer het probleem gebleken. In de verschillende fases van onderzoek, vanaf de controles van feiten en omstandigheden van risico's tot het corrigeren of vervolgen bij opzettelijke fouten zijn er protocollen ten aanzien van dossiervorming en toezicht. Ik wil dat die strak worden nageleefd.

Q. Is de (dwang)invordering in alle CAF-zaken gepauzeerd?

A.

- Ja, zowel in de CAF11-zaken als in de andere CAF-zaken is de invordering –in alle gevallen- tijdelijk opgeschort.
- Dit geldt in ieder geval tot de publicatie van het eindrapport van de commissie-Donner en het rapport van de ADR.
- Concreet betekent dit onder meer dat:
  1. geen nieuwe invorderingsmaatregelen worden genomen,
  2. lopende invorderingsmaatregelen, zoals loonbeslagen en dwangverrekeningen, zijn gepauzeerd,
  3. ook in de overige CAF-zaken aangeboden wordt (per brief) om lopende betalingsregelingen te pauzeren, en
  4. geen (invorderings)rente wordt gerekend gedurende deze periode.

PM: Q&A over onterechte terugvorderingen nav statement klokkenluider

Q. Wat doet u met alle andere gevallen, bijvoorbeeld ouders die mogelijk onterecht de kwalificatie opzet grove schuld hebben gekregen?

A.

- Zoals aangegeven was het mijn hoogste prioritiet om de CAF 11-zaak op te lossen.
- Nu die oplossing tot uitvoer kan worden gebracht verschuift de blik naar de andere CAF zaken. De ADR komt daar voor het kerstreces met haar conclusies.
- Buiten de CAF zaken zijn er andere ouderdossiers waar ik nog eens goed naar wil kijken. Zo wil ik weten de kwalificatie opzet grove schuld die 8500 ouders hebben gekregen terecht is. Dit neemt de ADR mee in zijn advies. Ik wacht die conclusies af om te beslissen hoe ik hieraan opvolging geef.

7. Wob

Q. Welk beeld komt uit WOB naar voren?

A.

- De documenten uit het WOB-verzoek over CAF bieden een gedetailleerd beeld over de werkwijze van het CAF team en geven ook inzicht in de opdracht die dit team had.
- De documenten uit het WOB verzoeken schetsen een breder beeld dan de problemen die rondom Toeslagen zijn ontstaan.
- Daarom geven de documenten enkele nieuwe inzichten.
- Ook blijkt ook die documenten dat veel populair en ongepast taalgebruik werd toegepast. Daar ben ik van geschrokken, zo mag in een professionele context nooit worden gesproken.
    - VB: Zo meldt één van de verslagen van het MT fraudebestrijding dat het CAF team grenzen op moet zoeken en ook dat de goeden onder de kwaden kunnen leiden.
- De inzichten sluiten aan bij de conclusie van de Adviescommissie dat in dit tijdgewricht sprake is van institutionele vooringenomenheid en een zero tolerance beleid.
- Daarnaast vallen enkele documenten op over het gebruik van de, eventueel tweede, nationaliteit bij het in beeld brengen van fenomenen. Ik heb de documenten verstrekt aan de AP, die onderzoek doet naar het gebruik van nationaliteit bij de Belastingdienst en Toeslagen.

Q. Hoe kan het dat er nu nog nieuwe dingen naar voren komen?

A.

- Omdat het Wob-verzoek als invalshoek "CAF" heeft in plaats van "Toeslagen" komen andere zaken naar voren dan bij de eerdere focus op de problemen bij Toeslagen.
- Ook speelt de gebrekkige informatiehuishouding ook hier weer parten. Het heeft lang geduurd om alle documenten te analyseren en te beoordelen.
- Ik heb aangegeven dat ik eraan hecht om eindelijk te kunnen informeren over het totaalbeeld CAF, dat hoop ik het met Wob-verzoek, het rapport Donner en mijn eigen brief vandaag te kunnen doen.
- Ik ben de eerste die het met u eens is dat dit rijkelijk laat komt.

8. Nationaliteit

Q. Zijn er ook bij andere (toeslagen/belastingdienst) CAF zaken meldingen dat nationaliteit een rol speelt?

A.

- Ook in andere CAF-zaken binnen en buiten Toeslagen zijn documenten die wijzen op het gebruik van nationaliteit.
- Ik heb de stukken hierover openbaar gemaakt.
- Tevens heb ik gevraagd of de autoriteit persoonsgegevens nationaliteit meeneemt in hun lopende onderzoek daarnaar.
- De Nationale ombudsman doet breder onderzoek naar de wijze van behandeling van klachten over etnisch profileren binnen uitvoeringsorganisaties van de Rijksoverheid.

Q. Hoe zit het met gegevens over nationaliteit in de systemen van de dienst?

A.

- Voor medewerkers van Toeslagen zijn gegevens rondom nationaliteit al niet meer raadpleegbaar, eind dit jaar worden de gegevens volledig gewist uit de systemen.
- Eerder heb ik ook al aangegeven bij de belastingdienst om gegevens rondom nationaliteit niet meer te gebruiken. De tweede nationaliteit speelt geen rol in de wet, dan zou het ook niet zo moeten zijn in de uitvoering daarvan.

8. Demonstratie ouders Rotterdam

Q. Wat doet u met de ouders die zich maandag hebben gemeld in Rotterdam en waarover de uitzending van Radar ging?

A.

- Er hebben zich 19 ouders gemeld in Rotterdam, hun gegevens zijn genoteerd aan de balie van het Belastingkantoor.
- Ik vind het belangrijk dat deze mensen zo snel mogelijk inzage in hun dossier krijgen.
- Deze ouders zijn gebeld, de medewerker van de Belastingdienst vraagt hen of zij specifieke vragen over hun dossier hebben. Bij geen gehoor proberen we het begin volgende week nogmaals.
- De Belastingdienst verzamelt de informatie uit hun dossiers en de ouders ontvangen hun dossier uiterlijk binnen 4 weken. Zoals toegezegd aangetekend per post.
- Omdat de informatie over hun toeslagzaken en invordering over meerdere jaren speelt en in meerdere systemen is vastgelegd, heeft de Belastingdienst hier even tijd voor nodig. Als de ouder het wil, is ook een persoonlijk gesprek om hun dossier toe te lichten mogelijk.
- Voor andere toeslaggerechtigden behouden we de gebruikelijke weg om inzage in het dossier mogelijk te maken. Zij kunnen een brief sturen met het verzoek om inzage en wij behandelen dit verzoek normaal gesproken binnen 1 maand.

9. Medewerkers/cultuur

Q. Welke consequenties heeft dit optreden voor de dienst voor betrokken medewerkers uit die periode/zitten zij nog steeds op deze post?

A.

- Zoals ook eerder naar de Kamer en naar u aangegeven kan ik niet ingaan op individuele gevallen.
- Ik vind het ook niet passend om personeelszaken van de Belastingdienst te bespreken.
- Wel wil ik hier delen dat onder het cultuurtraject uitgebreid met medewerkers en leidinggevenden wordt gesproken over en gereflecteerd op het gewenste gedrag.
- Ook de ambtelijke leiding en ikzelf zijn in dat gesprek betrokken.
- In deze gesprekken zal de komende periode ook stilgestaan worden bij de uitkomsten van het deelrapport van de Adviescommissie, ook vanuit de vraag hoe vooringenomenheid wordt herkend en bespreekbaar wordt.
- Daarbij stimuleer ik bewustwording, het aangaan van het gesprek, en de ontwikkeling van het gewenste gedrag en het sturen daarop.
- Dit acht ik noodzakelijk om herhaling van vooringenomen handelen, respectievelijk institutionele vooringenomenheid, in de toekomst uit te sluiten.

10. Klokkenluider

[PM: Spreeklijn recente aandacht klokkenluider**]**

Q. Is er door de gesloten cultuur een onveilige omgeving voor medewerkers (en klokkenluiders)? Hoe gaat u dit aanpakken?

A.

- Medewerkers van de Belastingdienst zijn zeer loyaal aan de organisatie waarin ze werken.
- Dat is belangrijk want de gegevens van miljoenen burgers in Nederland moeten in vertrouwde handen zijn. Of medewerkers geen signalen durven af te geven over mogelijke zaken die zij niet in orde vinden, heb ik niet kunnen constateren.
- Om er zeker van te zijn dat er voldoende mogelijkheden voor medewerkers zijn om zaken te kunnen melden, is (naast de al bestaande mogelijkheden) een externe Tijdelijke Commissie Integriteit ingesteld waar medewerkers zaken kunnen aankaarten. Na het verlopen van de instellingstermijn zal deze commissie worden vervangen door een permanente commissie.

Q. Hoe voorkomt u dat klokkenluiders worden ontslagen?

A.

- Ik zorg voor maximale bescherming voor klokkenluiders die te goeder trouw misstanden melden. Dat vergt ook dat de instanties die daartoe bevoegd zijn een oordeel moeten kunnen geven over de aard van de melding.
- Wanneer blijkt dat er iets anders aan de hand is, is er mogelijk geen sprake van klokkenluiden. In dergelijke gevallen kan er niet zonder meer beroep worden gedaan op de bescherming voor klokkenluiders.